PROSE AND APPLIED GRAMMAR

For

II Semester

BA/B.SC

Common Course

(2014 Admission)

UNIVERSITY OF CALICUT

SCHOOL OF DISTANCE EDUCATION

Calicut University P.O. Malappuram, Kerala-673 635

UNIVERSITY OF CALICUT

SCHOOL OF DISTANCE EDUCATION

B.A./B.Sc

II Semester

Common Course in Sanskrit

PROSE AND APPLIED GRAMMAR

Prepared by: *Dr.Indira,*
Guest Lecturer Department of Sanskrit,
Sreekrishnapuram VTB College, Palakkad.

Scrutinised By: *Sri.M.K.Narayanan Namboodiri,*
Associate Professor, Department of Sanskrit,
Sreekrishnapuram VTB College, Palakkad.

Layout: *Computer Section, SDE*

©
Reserved

CONTENTS

- **MODULE I HISTORY OF PROSE LITERATURE**
  - Origin, development and classification of prose literature
  - Major prose works in Sanskrit literature including Katha and Akhyayika
- **MODULE 2 BANABHATTA**
  - Style, Works and poetic excellence
  - SUKANASOPADESA FROM KADAMBARISAMGRAHA
    - TEXT
    - TRANSLATION
- **MODULE 3 INTRODUCTION TO THE KATHA STYLE OF VISHNUSARMAN**
  - FIVE STORIES FROM APARIKSHITAKARAKAM
  - Story 1 Brahmani-Nakula Katha
    - Translation
    - Verses with prose order
  - Story 2 Lobhavishta Chakradharakatha
    - Translation
    - Verses with prose order
  - Story 3 MatsyaManduka Katha
    - Translation
    - Verses with prose order
  - Story 4 simhokaraka murgha brahmana kadha
  - Story 5 Somasharmapitrkatha
    - Translation
    - Verses with prose order

MODULE 4 APPLIED GRAMMAR

MODEL QUESTION PAPER

MODULE 1

HISTORY OF SANSKRIT PROSE LITERATURE

സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിൽ പദ്യത്തോടൊപ്പം ഗദ്യവും കാവ്യമെന്ന നാമത്താൽ വ്യവഹരിക്കപ്പെടുന്നു. ഗദ്യകാവ്യത്തിന് ദണ്ഡി നൽകുന്ന ലക്ഷണം ഇതാണ്-अपादः पदसन्तानो गद्यम्।

പദ്യരചനയെ അപേക്ഷിച്ച് ഗദ്യരചന വളരെ ദുഷ്കരമെന്നാണ് സംസ്കൃതസാഹിത്യം നൽകുന്ന തെളിവുകൾ വ്യക്തമാക്കുന്നത്. അതിനാൽത്തന്നെ गद्यं कवीनां निकषं वदन्ति। (ഗദ്യം കവികളുടെ ഊരകല്ലാണ്) എന്ന് പറയപ്പെടുന്നു.

1. ഗദ്യശൈലിയുടെ ഉദ്ഭവവും വളർച്ചയും

കൃഷ്ണയജുർവ്വേദത്തിൽ ആണ് ആദ്യമായി ഗദ്യരൂപത്തിലുള്ള രചന കാണാൻ സാധിക്കുന്നത്. യാഗക്രിയ വിവരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണങ്ങളും ഗദ്യരൂപം സ്വീകരിച്ചു കാണുന്നു. മഹാഭാരതത്തിലും പുരാണങ്ങളിലും ചുരുക്കം ചിലയിടങ്ങളിൽ ഗദ്യഭാഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കാണുന്നു. വേദാംഗങ്ങൾ, ദർശനഗ്രന്ഥങ്ങൾ, മറ്റുശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ,വ്യാഖ്യാന ഗ്രന്ഥങ്ങൾ എന്നിവ പിന്നീട് ഗദ്യരൂപത്തിൽ രചിക്കപ്പെട്ടു. സാഹിത്യരൂപമെന്ന നിലയിൽ ഗദ്യകൃതികൾ ഉടലെടുക്കുന്നത് പിൽക്കാലത്താണ്. എ ഡി 7ാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന ബാണഭട്ടനാണ് സംസ്കൃതഗദ്യസാഹിത്യത്തിൻെറ രണ്ടു ഭേദങ്ങൾ സഹൃദയർക്ക് പരിചയപ്പെടുത്തിയത്.

2. ഗദ്യസാഹിത്യത്തിൻെറ വിഭാഗങ്ങൾ

ഗദ്യസാഹിത്യത്തിന് ആഖ്യായിക എന്നും കഥ എന്നും രണ്ട് ശാഖകൾ ഉണ്ട്. ഭാമഹൻ ഇവ തമ്മിലുള്ള ഭേദം ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.-

प्रकृतानाकुलश्रव्यशब्दार्थपदवृत्तिना ।
गद्येन युक्तोदातार्था सोच्छ्वासाख्यायिका मता ॥
वृत्तमाख्यायते यस्यां नायकेन स्वचेष्टितम्।
वक्त्रं चापरवक्त्रं च काले भाव्यर्थशंसी च ॥
कवेरभिप्रायकृतैः कथनैः कैश्चिदङ्किता।
कन्याहरणसंग्रामविप्रलम्भोदयान्विता॥

ഈ നിർവ്വചനത്തിൽ വാസ്തവിക സംഭവങ്ങളുടെ ആഖ്യാനത്തെയാണ് ആഖ്യായിക എന്ന് പറയുന്നത്.ഇവിടെ നായകൻ തന്നെയാണ് ആഖ്യാനം നിർവ്വഹിക്കുന്നത്. ഉച്ഛ്വാസങ്ങളെന്നാണ് ഇതിൻെറ അദ്ധ്യായങ്ങൾ അറിയപ്പെടുന്നത്. കന്യാപഹരണം, യുദ്ധം, വിരഹം, നായകവിജയം എന്നിവ ഇതിൽ പ്രതിപാദിക്കപ്പെടണം. ആഖ്യായിക പൂർണ്ണമായും സംസ്കൃതഭാഷയിൽത്തന്നെയായിരിക്കണം രചിക്കപ്പെടേണ്ടത്. കഥയുടെ നിർവ്വചനം ഇങ്ങനെയാണ്.-

न वक्रापरवक्राभ्यां युक्ता नोच्छ्वासवत्यपि ।
संस्कृते संस्कृता चेष्टा कथाऽपभ्रंशभाक् तथा ।
अन्यैः स्वचरितं तस्यां नायकेन तु नोच्यते ।
स्वगुणाविष्कृतिं कुर्यादभिजातः कथं जनः ।

കഥയുടെ ആഖ്യാതാവ് നായകനാകരുത്. അദ്ധ്യായങ്ങൾക്ക് ഉച്ഛ്വാസങ്ങൾ എന്ന പേര് കൊടുക്കാൻ പാടില്ല. ഭാഷ സംസ്കൃതമോ, പ്രാകൃതമോ ആകാം. വക്ത്രം അപര വക്ത്രം എന്നീ വൃത്തങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കരുത്.

ബാണഭട്ടൻെറ ഹർഷചരിതം അഖ്യായികയും, കാദംബരി കഥയുമാണ്.

3. പ്രധാനഗദ്യകൃതികൾ

പതഞ്ജലി തൻെറ മഹാഭാഷ്യത്തിൽ വാസവദത്ത, സുമനോത്തര, ഭൈമരഥീ എന്നീ ഗദ്യകാവ്യങ്ങളെപ്പറ്റി പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു. ചാരുമതി എന്ന ഒരു ഗദ്യകൃതി വരരുചി രചിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു പറയപ്പെടുന്നു. ശൂദ്രകകഥ എന്നൊരു ഗദ്യകൃതി രാമിലൻ, സോമിലൻ എന്നിവർ ചേർന്ന് രചിച്ചു എന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. ബാണഭട്ടൻ ഗദ്യകാവ്യ രചനയിൽ നിപുണനായ ഭട്ടാരഹരിചന്ദ്രനെപ്പറ്റി പറയുന്നു.

സുബന്ധു, ദണ്ഡി, ബാണൻ എന്നിവരാണ് സംസ്കൃതഗദ്യസാഹിത്യത്തിന് ഇന്നു കാണുന്ന മുഖം നൽകിയതെന്നു പറയാം.

സുബന്ധുവിൻെറ ഗദ്യകൃതിയാണ് **വാസവദത്ത.** ഇതിൽ കന്ദർപ്പകേതു എന്ന രാജകുമാരൻേറയും, വാസവദത്തയുടേയും പ്രണയം വിവരിക്കുന്നു. ബാണഭട്ടൻ ഈ കൃതിയെക്കുറിച്ച് ഇങ്ങനെ പറയുന്നു.

कवीनां अगलद्दर्पो नूनं वासवदत्तया ।
शक्त्येव पाण्डुपुत्राणां गतया कर्णगोचरम् ।

കാവ്യാദർശം എന്ന അലങ്കാരഗ്രന്ഥത്തിൻെറ കർത്താവായ **ദണ്ഡി** രചിച്ച ഗദ്യകൃതിയാണ് **ദശകുമാരചരിതം.** പദലാളിത്യത്തിനു പേരുകേട്ട ദണ്ഡിയുടെ രചനാശൈലി ഈ കൃതിയിലും കാണാവുന്നതാണ്. ഇതിൽ 10 രാജകുമാരന്മാരുടെ സാഹസകഥകൾ വിവരിക്കുകയാണ് കവി ചെയ്യുന്നത്. നായകനായ രാജവാഹനൻ ആണ് കഥ നയിക്കുന്നത്.

◊◊◊◊◊◊◊◊◊

MODULE 2
BANABHATTA

1. ബാണഭട്ടനെന്ന കവി

സംസ്കൃതകവികളിൽ വേറിട്ടപാതസ്വീകരിച്ച കവിയാണ് ബാണഭട്ടൻ. മറ്റുകവികൾ പദ്യരചനക്ക് പ്രധാന്യം കൊടുത്തപ്പോൾ ബാണൻ ഗദ്യചനയുടെ സൗന്ദര്യം ലോകത്തിനുമുന്നിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചു. തന്നെ അനുകരിച്ച പിൻ ഗാമികളുടെ പരാജയം തന്നെയാണ് ബാണനെ സംസ്കൃതഗദ്യത്തിലെ മുടിചൂടാമന്നനാക്കുന്നത്. തൻെറ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ച് ആധികാരികമായ വിവരങ്ങൾ കൃതികളിൽ ഉൾക്കൊള്ളിക്കുന്നതും ബാണഭട്ടൻെറ പ്രത്യേകതയായി കണക്കാക്കുന്നു. ഹർഷചരിതത്തിൽ ബ്രഹ്മാവിൽ നിന്നുൽഭവിച്ച തൻെറ വംശത്തിൻെറ പരമ്പര കവി വർണ്ണിക്കുന്നുണ്ട്. ഇതുപ്രകാരം കാന്യാകുബ്ജത്തിൽ ശോണാനദിയുടെ തീരത്തുള്ള പ്രീതികൂടമാണ് അദ്ദേഹത്തിൻെറ ജന്മസ്ഥലം. കുബേരൻ, പാശുപതൻ, അർത്ഥപതി, ചിത്രഭാനു എന്നീ പൂർവ്വികർ അദ്ദേഹത്തിൻെറ വംശം അലങ്കരിച്ചിരുന്നു. ശൈശവത്തിൽ തന്നെ തൻെറ അമ്മയായ രാജാദേവിയെ നഷ്ടപ്പെട്ട ബാണന് പതിനാലാം വയസ്സിൽ അച്ഛനായ ചിത്രഭാനുവിനെയും നഷ്ടമായി. തുടർന്ന്, വിദ്യാസമ്പന്നനായ അദ്ദേഹം ചന്ദ്രസേനൻ, മതൃഷേണൻ എന്നീ അർദ്ധസഹോദരന്മാരോടും, ഗണപതി, അധിപതി, താരാപതി, ശ്യാമളൻ എന്നീ പിതൃവ്യപുത്രന്മാരോടും, അസംഖ്യം പരിജനങ്ങളോടുമൊപ്പം ലോകയാത്രക്കിറങ്ങി. തിരിച്ചു നാട്ടിലെത്തിയ അദ്ദേഹത്തെ ഹർഷവർദ്ധനരാജാവ് തൻെറ കൊട്ടാരത്തിലേക്ക് വിളിപ്പിച്ചു. അവിടെ വെച്ചാണ് അദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രധാനകൃതികളെല്ലാം രചിക്കപ്പെട്ടത്.

2. ബാണഭട്ടൻെറ കൃതികൾ

ചണ്ഡീശതകം ഇത് ഓരോ പാദത്തിലും 21 അക്ഷരങ്ങളുള്ള 100 ശ്ലോകങ്ങളുള്ള ഒരു സ്തോത്രകൃതിയാണ്. സ്രഗ്ദ്ധരാവൃത്തത്തിലാണ് ഇത് രചിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഇതിലെ ഓരോ പദ്യവും മഹിഷാസുരനുമായി ദേവി ചെയ്യുന്ന യുദ്ധം വിവരിക്കുന്നു. മാർക്കാണ്ഡേയ പുരാണത്തിൻെറ ഭാഗമായ ദേവീമാഹാത്മ്യത്തിൻെറ കഥയാണിതിൽ വർണ്ണിക്കുന്നത്.

ഹർഷചരിതത്തിൽ കവി തന്നെ ആസ്ഥാനപണ്ഡിതനായംഗീകരിച്ച ഹർഷവർദ്ധനനെന്ന രാജാവിൻെറ ജീവിതമുഹൂർത്തങ്ങൾ ചിത്രീകരിക്കുന്നു.നാഗാനന്ദം, രത്നാവലി, പ്രിയദർശിക എന്നീ രൂപകങ്ങളുടെ കർത്താവെന്ന് അറിയപ്പെടുന്ന ഹർഷവർദ്ധനൻെറ സാഹിത്യാഭിരുചിയെക്കുറിച്ച് ചൈനീസ് സഞ്ചാരികളായ ഇത്സിംഗ്, ഹുയാങ്ങ്ട്ടാങ്ങ് എന്നിവർ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. പ്രഭാകരവർദ്ധനൻെറ രണ്ടാമത്തെ പുത്രനായാണ് ഹർഷവർദ്ധനൻ ജന്മമെടുക്കുന്നത്. രാജ്യവർദ്ധനൻ, രാജ്യശ്രീ എന്നിവരാണ് ഹർഷൻെറ സഹോദരർ. പിതാവിൻെറ മരണശേഷം രാജ്യവർദ്ധനൻെറ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ച് ഹർഷൻ രാജ്യഭരണം ഏറ്റെടുക്കുന്നു. അതിനിടയിൽ മാളവത്തിലെ രാജാവ്, രാജ്യശ്രീയുടെ ഭർത്താവായ ഗ്രഹവർമ്മനെ വധിച്ച്, രാജ്യശ്രീയെ ബന്ദിയാക്കുന്നു. ഇതറിഞ്ഞ് യുദ്ധത്തിനു പോയ രാജ്യവർദ്ധനൻ കൊല്ലപ്പെടുന്നു. തുടർന്ന് ഹർഷവർദ്ധനൻ തൻെറ സഹോദരിയെ വീണ്ടെടുക്കുന്നതും, ബുദ്ധമതം സ്വീകരിക്കുന്നതുമായ കഥയാണ് ഇവിടെ പ്രതിപാദ്യവിഷയം. ഈ കൃതി ഒരു ചരിത്രകാവ്യമെന്ന നിലയിലും പ്രാധാന്യ മർഹിക്കുന്നു.

കാദംബരി –അനേകം ജന്മവൃത്താന്തം കൊണ്ടും, കഥയ്ക്കുള്ളിലെ കഥകൾ കൊണ്ടും, സങ്കീർണ്ണവും വിചിത്രവുമായ കഥയാണ് കാദംബരി. കാദംബരി എന്ന ശബ്ദത്തിന് മദ്യമെന്നാണർത്ഥം. അതിനാൽ തന്നെ കാദംബരിയുടെ രസമറിയുന്നവർക്ക്, ആഹാരം പോലും രസിക്കില്ലെന്നൊരു ചൊല്ലുമുണ്ട്.कादंबरी रसज्ञानां आहारोऽपि न रोचते। ഗുണാഢ്യന്റെ ബൃഹത് കഥയിൽനിന്നെടുത്ത സുമനസ്സെന്ന രാജാവിന്റെ കഥയാണ് കാദംബരീക്കാധാരം.

ശൂദ്രകമഹാരാജാവിന്റെ സദസ്സിൽ ഒരിക്കൽ ഒരു പെൺകുട്ടി സംസാരിക്കുന്ന ഒരു തത്തയുമായി വന്നു. ആ തത്ത തന്റെ കഥപറയുന്നിടത്താണ് കഥ ആരംഭിക്കുന്നത്.ഉജ്ജയിനിയിലെ താരാപീഡനെന്ന രാജാവിന് ചന്ദ്രാപീഡനെന്ന മകനുണ്ടായിരുന്നു. താരാപീഡന്റെ മന്ത്രിയായ ശുകനാസന്റെ പുത്രൻ വൈശമ്പായനൻ ചന്ദ്രാപീഡന്റെ സുഹൃത്തായിരുന്നു. ഇവർ രണ്ടുപേരും ഒരിക്കൽ ദിഗ്വിജയത്തിനായി പുറപ്പെടുന്നു. യാത്രക്കിടയിൽ കൂട്ടം തെറ്റി ചന്ദ്രാപീഡൻ അച്ഛോദസരസ്സിന്റെ സമീപത്തെത്തിച്ചേരുന്നു. അവിടെ തപസ്സുചെയ്യുന്ന പെൺകുട്ടിയോട് തപസ്സിന്റെ കാരണം തിരക്കുന്ന അദ്ദേഹത്തിനോട് മഹാശ്വേതയെന്ന ആ പെൺകുട്ടി പുണ്ഡരീകൻ എന്ന മുനികുമാരനുമായുള്ള തന്റെ പ്രണയവും, വിരഹത്തിൽ മരണപ്പെട്ട പുണ്ഡരീകനെ തിരിച്ചു കിട്ടാനാണ് താൻ തപസ്സുചെയ്യുന്നതെന്നും പറയുന്നു. കൂട്ടത്തിൽ തന്റെ വിവാഹം വരെ വിവാഹിതയാവില്ലെന്ന് തീരുമാനമെടുത്തിരിക്കുന്ന തന്റെ സുഹൃത്തായ കാദംബരിയുടെ മനസ്സുമാറ്റിയെടുക്കാനുള്ള ദൗത്യം മഹാശ്വേത ചന്ദ്രാപീഡനെ ഏൽപ്പിക്കുന്നു. ആദ്യദർശനത്തിൽ തന്നെ ചന്ദ്രാപീഡനും കാദംബരിയും പ്രണയത്തിലാകുന്നു. പിന്നീട് ശാപങ്ങളുടേയും, ജന്മാന്തരങ്ങളുടേയും അവസാനം കമിതാക്കൾ ഒത്തുചേരുന്നതോടെ കഥ അവസാനിക്കുന്നു. കാദംബരിയുടെ രചനക്കിടയിൽ ബാണൻ മരണപ്പെട്ടെന്നും, അതിനുശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രനായ ഭൂഷണനാണ് ആ കൃതി പൂർത്തിയാക്കിയതെന്നും പറയപ്പെടുന്നു.

വിപുലമായ കാദംബരീകഥ സരളവും, സംക്ഷിപ്തവുമായി പറയുകയാണ് ആർ.വി., കൃഷ്ണമാചര്യർ തന്റെ കാദംബരി സംഗ്രഹം എന്ന കൃതിയിലൂടെ ചെയ്യുന്നത്. ശുകനാസോപദേശം കാദംബരിയിലെത്തന്നെ മികച്ച ഭാഗങ്ങളിൽ ഒന്നാണ്. താരാപീഡ രാജാവിന്റെ മന്ത്രിയായ ശുകനാസൻ രാജകുമാരനായ ചന്ദ്രാപീഡന് പട്ടാഭിഷേകത്തിന് മുൻപ് നൽകുന്ന ഉപദേശമാണിത്. യൗവ്വനം, ധനസമ്പത്ത് എന്നിവയ്ക്കിടയിൽ മനഃസംയമനത്തോടെ എങ്ങനെ ഒരു നല്ല ജീവിതം കെട്ടിപ്പടുക്കാം എന്ന് ലോകത്തിനു മൊത്തം വഴികാട്ടിയായി നിൽക്കുന്നതാണ് ശുകനാസോപദേശം.

3. ബാണഭട്ടന്റെ രചനാശൈലിയും കാവ്യവൈഭവവും

ഭാഷാപണ്ഡിതന്മാർ ബാണന്റേത് ഉജ്ജ്വലശൈയിലി എന്ന് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. കഥാഗതിയിൽ ബാഹ്യപ്രകൃതിയിലേയും കഥാപാത്രങ്ങളുടെ ആന്തരപ്രകൃതിയുടേയും, നേർത്ത വ്യതിയാനം പോലും ഒപ്പിയെടുക്കുന്നതിൽ കവി ശ്രദ്ധയൂന്നുന്നു. അതിനാൽ തന്നെ കഥവളരെ പതുക്കെ മാത്രം നീങ്ങുന്നതായി വായനക്കാരന് അനുഭവപ്പെടുന്നു.ചരിത്രചിത്രണതിനു മുതിർന്നു എന്നതും, ബാണന്റെ എടുത്തുപറയാവുന്ന പ്രത്യേകതയാണ്.ഹൈന്ദവദേവതമാരോടൊപ്പം ജൈന ബൗദ്ധ ആരാധനാമൂർത്തികളേയും, ബാണൻ തന്റെ കൃതികളിൽ പരാമർശിക്കുന്നു. ഇത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതനിരപേക്ഷമായ നിലപാട് വ്യക്തമാക്കുന്നു.തനിക്കു മുൻപ് ജീവിച്ച കവികളെ പുകഴ്ത്തുന്നതിൽ കവി അൽപം പോലും മടികാണിക്കുന്നില്ല. സാഹിത്യസിദ്ധാന്തങ്ങളെപ്പറ്റി അദ്ദേഹത്തിന് അഗാധമായ അവഗാഹമുണ്ടായിരുന്നു. വ്യാകരണം, കാവ്യശാസ്ത്രം, ഷഡ്ദർശനങ്ങൾ, ബുദ്ധജൈന മതങ്ങൾ എന്നിവയെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ ഇടം പിടിക്കുന്നു.

◊◊◊◊◊◊◊◊◊

SUKANASOPADESA FROM KADAMBARISANGRAHA

By R.V.Krishnamachariar

TEXT

समुपस्थितयौवराज्याभिषेकं च तं कदाचिद्दर्शनार्थमागतमारूढविनयमपि विनीततरमिच्छञ्शुकनासः सविस्तरमुवाच --- " तात चन्द्रापीड, विदितवेदितव्यस्याधीतसर्वशास्त्रस्य ते नाल्पमप्युपदेष्टव्यमस्ति। केवलं च निसर्गत एवाभानुभेद्यं अप्रदीपप्रभापनेयम् अतिगहनं तमो यौवनप्रभवम्। अपरिणामोपशमो दारुणो लक्ष्मीमदः। कष्टमनञ्जनवर्तिसाध्यमपरमैश्वर्यतिमिरान्धत्वम् इत्यतो विस्तरेणाभिधीयसे। गर्भेश्वरत्वम् , अभिनवयौवनत्वम् , अप्रतिमरूपत्वम् , अमानुषशक्तित्वम् चेति महतीयं खल्वनर्थपरंपरा। सर्वाविनयानामेकैकमप्येषामायतनम्। किमुत समवायः। यौवनाम्भे च प्रायः शास्त्रजलप्रक्षालननिर्मलापि कालुष्यमुपयाति बुद्धिः। अपहरति च वात्येव शुष्कपत्रं समुद्भूतरजोभ्रान्तिरतिदूरमात्मेच्छया यौवनसमये पुरुषं प्रकृतिः। नाशयति च दिङ्मोह इवोन्मार्गप्रवर्तकः पुरुषमत्यासङ्गो विषयेषु। भवादृशा एव भवन्ति भाजनान्युपदेशानाम्। अपगतमले हि मनसि, स्फटिकमणाविव रजनिकरगभस्तयो विशन्ति सुखमुपदेशगुणाः। गुरुवचनममलमपि सलिलमिव महदुपजनयति श्रवणस्थितं शूलमभव्यस्य। इतरस्य तु करिण इव शङ्खाभरणमाननशोभासमुदयमधिकतरमुपजनयति। हरति च सकलमतिमलिनमप्यन्धकारमिव दोषजातं प्रदोषसमयनिशाकर इव गुरूपदेशः। अयमेव चानास्वादितविषयरसस्य ते काल उपदेशस्य। कुसुमशरशरप्रहारजर्जरिते हि हृदये जलमिव गलत्युपदिष्टम्। अकारं च भवति दुष्प्रकृतेरन्वयः श्रुतं वा विनयस्य। चन्दनप्रभवो न दहति किमनलः? किं वा प्रशमहेतुनापि न प्रचण्डतरीभवति बडवानलो वारिणा ? गुरूपदेशश्च नाम पुरुषाणामखिलमलप्रक्षालनक्षममजलं स्नानम् , अनुपजातपलितादिवैरूप्यमजरं वृद्धत्वम्, असुवर्णविरचनमग्राम्यं कर्णाभरणम्। विशेषेण तु राज्ञाम्। विरला हि तेषामुपदेष्टारः। प्रतिशब्दक इव राजवचनमनुगच्छन्ति जनो भयात्। उद्दामदर्पश्वयथुस्थगितश्रवणविवराश्चोपदिश्यमानमपि ते न शृण्वन्ति। शृण्वन्तोऽपि च गजनिमीलितेनावधीरयन्तः खेदयन्ति हितोपदेशदायिनो गुरून्। अहंकारदाहज्वरमूर्च्छान्धकारिता विह्वला हि राजप्रकृतिः॥

आलोकयतु तावत्कल्याणाभिनिवेशी लक्ष्मीमेव प्रथमम्। इयं हि लक्ष्मी क्षीरसागरात्, इन्दुशकलादेकान्तवक्रताम्, उच्चैःश्रवसश्चञ्चलताम् , कालकूटान्मोहनशक्तिम् , मदिराया मदम्, कौस्तुभमणेरतिनैष्ठुर्यम् इत्येतानि सहवासपरिचयवशाद्विरहविनोदचिन्ह्नानि गृहीत्वैवोद्गता। नह्येवंविधमपरमपरिचितमिह जगति किंचिदस्ति, यथेयमनार्या। लब्धापि खलु दुःखेन परिपाल्यते। दृढगुणपाशसंदाननिस्पन्दीकृतापि नश्यति।

न परिचयं रक्षति। नाभिजनमीक्षते। न कुलक्रममनुवर्तते। न शीलं पश्यति। न श्रुतमाकर्णयति। न धर्ममनुरुध्यते। न त्यागमाद्रियते। न विशेषज्ञतां विचारयति। गन्धर्वनगरलेखेव पश्यत एव नश्यति। अद्याप्यारूढमन्दरपरिवर्तभ्रान्तिजनितसंस्कारेव परिभ्रमति। पारुष्यमिवोपशिक्षितुमसिधारासु निवसति। दिवसकरगतिरिव प्रकटितविविधसंक्रान्तिः।पातालगुहेव तमोबहुला। प्रावृडिवाचिरद्युतिकारिणी। स्वल्पसत्त्वमुन्मत्तीकरोति। सरस्वतीपरिगृहीतमीर्ष्ययेव नालिङ्गति जनम्। गुणवन्तमपवित्रमिव न स्पृशति। उदारसत्त्वममङ्गलमिव न बहु मन्यते। सुजनमनिमित्तमिव न पश्यति। अभिजातमहिमिव लङ्घयति। शूरं कण्टकमिव परिहरति। दातारं दुस्वप्नमिव न स्मरति। विनीतं पातकिनमिव नोपसर्पति। मनस्विनमुन्मत्तमिवोपहसति॥

यथा यथा चेयं चपला दीप्यते तथा तथा दीपशिखेव कज्जलमलिनमेव कर्म केवलमुद्वमति। तथा हि - इयं संवर्धनवारिधारा तृष्णाविषवल्लीनाम् , व्याधगीतिरिन्द्रियमृगाणाम् , परामर्शधूमलेखा सच्चरितचित्राणाम् , विभ्रमशय्या मोहदीर्घनिद्राणाम् , आवासदरी दोषाशीविषाणाम्,अकालप्रावृट् गुणकलहंसकानाम्, प्रस्तावना कपटनाटकस्य, राहुजिह्वा धर्मेन्दुमण्डलस्य॥

न हि तं पश्यामि, यो ह्यपरिचितयानया न निर्भरमुपगूढः, यो वा न विप्रलब्धः। नियतमियमालेख्यगतापि चलति, श्रुताप्यभिसन्धत्ते, चिन्तितापि वञ्चयति। एवंविधयापि चानया दुराचारया कथमपि दैववशेन परिगृहीता विक्लवा भवन्ति राजानः, सर्वाविनयाधिष्ठानतां च गच्छन्ति। तथाहि- अभिषेकसमय एवैषां मङ्गलकलशजलैरिव प्रक्षाल्यते दाक्षिण्यम्। अग्निकार्यधूमेनेव मलिनीभवति हृदयम्। उष्णीषपट्टबन्धेनेवाच्छाद्यते जरागमनस्मरणम्। आतपत्रमण्डलेनेवापवार्यते परलोकदर्शनम्। चामरपवनैरिवापह्रियते सत्यवादिता। वेत्रदण्डैरिवोत्सार्यन्ते गुणाः।तथा हि - केचिद्धनबलाभावलेपविस्मृतजन्मानः विविधविषयग्रासलालसैः पञ्चभिरप्यनेकसहस्रसंख्यैरिवेन्द्रियैरायास्यमानाः प्रकृतिचञ्चलतया लन्धप्रसरेणैकेनापि शतसहस्रतामिवोपगतेन मनसाकुलीक्रियमाणा विह्वलतामुपयान्ति। घनोष्मणा पच्यमाना इव विचेष्टन्ते। गाढप्रहाराहता इवाङ्गानि न धारयन्ति। कुलीरा इव तिर्यक्परिभ्रमन्ति। अधर्मभग्नगतयः पङ्गव इव परेण संचार्यन्ते। मृषावादविपाकसंजातमुखरोगा इवातिकृच्छ्रेण जल्पन्ति। आसन्नमृत्यव इव बन्धुजनमपि नाभिजानन्ति। उत्कुपितलोचना इव तेजस्विनो नेक्षन्ते। कालदष्टा इव सर्वं पश्यन्ति। इषव इव पानवर्धिततैक्ष्ण्याः परप्रेरिता विनाशयन्ति। श्मशानाग्नय इवातिरौद्रभूतयः। श्रूयमाणा अपि प्रेतपटहा इवोद्वेजयन्ति। चिन्त्यमाना अपि महापातकाध्यवसाया इवोपद्रवमुपजनयन्ति। अनुदिवसमापूर्यमाणाः पापेनेवाध्मातमूर्तयो भवन्ति। तदवस्थाश्च वल्मीकतृणाग्रावस्थिता जलबिन्दव इव पतितमप्यात्मानं नावगच्छन्ति॥

अपरे तु स्वार्थनिष्पादनपरैर्धनपिशितग्रासगृध्रैरास्थाननलिनीधूर्तबकैः, द्यूतं विनोद इति, मृगया श्रम इति, पानम् विलास इति, गुरुवचनावधीरणम् अपरप्रणेयत्वमिति, परिभवसहत्वं क्षमेति, स्वच्छन्दता प्रभुत्वमिति, देवावमाननं महासत्त्वतेति, तरलता उत्साह इति, दोषानपि गुणपक्षमध्यारोपयद्भिरन्तः स्वयमपि विहसद्भिः प्रतारणकुशलैर्धूर्तैरमानुषोचिताभिः स्तुतिभिः प्रतार्यमाणाः वित्तमदमत्तचित्ताः, निश्चेतनतया तथेवेत्यात्मन्यारोपितालीकाभिमानाः, मर्त्यधर्माणोऽपि दिव्यांशावतीर्णमिव सदैवतमिवातिमानुषमात्मानमुत्प्रेक्षमाणाः, प्रारब्धदिव्योचितचेष्टानुभावाः, सर्वजनसोपहास्यतामुपयान्ति। आत्मविडम्बनां चानुजीविना जनेन क्रियमाणामभिनन्दन्ति। मनसा देवताध्यारोपणप्रतारणादन्तःप्रविष्टापरभुजद्वयमिवात्मबाहुयुगलं संभावयन्ति। त्वगन्तरिततृतीयलोचनं स्वललाटमाशङ्कन्ते। दर्शनप्रदानमप्यनुग्रहं गणयन्ति। दृष्टिपातमप्युपकारपक्षे स्थापयन्ति। संभाषणमपि संविभागमध्ये कुर्वन्ति। आज्ञामपि वरप्रदानं मन्यन्ते। स्पर्शमपि पावनमाकलयन्ति। मिथ्यामाहात्म्यगर्वनिर्भराश्च न प्रणमन्ति देवताभ्यः। न पूजयन्ति द्विजातीन्। न मानयन्ति मान्यान्। नाभ्युत्तिष्ठन्ति गुरून्। अनर्थकायासान्तरितविषयोपभोग इत्युपहसन्ति विद्वज्जनम्। जरावैक्लव्यप्रलपितमिति पश्यन्ति वृद्धजनोपदेशम्। आत्मप्रज्ञापरिभव इत्यसूयन्ति सचिवोपदेशाय। कुप्यन्ति हितवादिने। सर्वथा तमभिनन्दन्ति, तमालपन्ति, तं पार्श्वे कुर्वन्ति, तेन सह सुखमवतिष्ठन्ते, तस्य वचनं शृण्वन्ति, तत्र वर्षन्ति, योऽहर्निशमनवरतमुपरचिताञ्जलिरधिदैवतमिव विगतान्यकर्तव्यः स्तौति, यो वा माहात्म्यमुद्भावयति ॥

किं वा तेषां सांप्रतम् ,येषामतिनृशंसप्रायोपदेशनिर्घृणं कौटिल्यशास्त्रं प्रमाणम्,अभिचारक्रियाक्रूरैकप्रकृतयः पुरोधसो गुरवः, परातिसंधानपरा मन्त्रिण उपदेष्टारः सहजप्रेमार्द्रहृदयानुरक्ता भ्रातर उच्छेद्याः ॥

तदेवंप्रायेऽतिकुटिलकष्टचेष्टासहस्रदारुणे राज्यतन्त्रेऽस्मिन् ,महामोहकारिणि च यौवने ,कुमार ,तथा प्रयतेथाः, यथा नोपहस्यसे जनैः, न निन्द्यसे साधुभिः, न धिक्क्रियसे गुरुभिः, नोपालभ्यसे सुहृद्भिः, न शोच्यसे विद्वद्भिः। यथा च न प्रहस्यसे विटैः, न प्रतार्यसे कुशलैः, नावलुप्यसे सेवकवृकैः, न प्रलोभ्यसे वनिताभिः, नापहृयसे सुखेन। कामं भवान्प्रकृत्यैव धीरः, पित्रा च महता प्रयत्नेन समारोपितसंस्कारः।तरलहृदयमप्रतिबुद्धं च मदयन्ति धनानि। तथापि भवद्गुणसंतोषो मामेवं मुखरीकृतवान्। इदमेव च पुनः पुनरभिधीयसे- विद्वांसमपि सचेतनमपि महासत्त्वमप्यभिजातमपि धीरमपि प्रयत्नवन्तमपि पुरुषमियं दुर्विनीता खलीकरोति लक्ष्मीरिति। सर्वथा कल्याणैः पित्रा क्रियमाणमनुभवतु भवान्यौवराज्याभिषेकमङ्गलम्। कुलक्रमागतामुद्वह पूर्वपुरुषैरूढां धुरम्। अवनमय द्विषतां शिरांसि। उन्नमय बन्धुवर्गं। अभिषेकानन्तरं च प्रारब्धदिग्विजयः परिभ्रमन्विजितामपि तव पित्रा सप्तद्वीपभूषणां पुनर्विजयस्व वसुंधराम्। अयं च ते कालः प्रतापमारोपयितुम्। आरूढप्रतापो हि राजा त्रैलोक्यदर्शीव सिद्धादेशो भवति ---” इत्येतावदभिधायोपशशाम ॥

◊◊◊◊◊◊◊◊◊

TRANSLATION

മകനേ ചന്ദ്രാപീഡാ, അറിയേണ്ടതെല്ലാമറിഞ്ഞവനും എല്ലാ ശാസ്ത്രങ്ങളും പഠിച്ചവനുമായ അങ്ങയോട് കുറച്ചുപോലും ഉപദേശിക്കേണ്ടതില്ല. എന്നാൽ സ്വാഭാവികമായും സൂര്യനാൽ നശിപ്പിക്കാനാവാത്തതും വിളക്കിന്റെ പ്രകാശത്താൽ ഒഴിവാക്കാനാവാത്തതും ആഴമേറിയതുമാണ് യൗവ്വനത്തിലുണ്ടാകുന്ന ഇരുട്ട്. ഐശ്വര്യത്തിന്റെ അഹങ്കാരം കാലത്തിനനുസരിച്ച് മാറാത്തതും അതിഭീകരവും ആണ്. ക്ലേശം നൽകുന്ന ഐശ്വര്യത്തിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന അന്ധത വൈദ്യൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന കണ്മഷിയാൽ മാറ്റാനാവാത്തതാണ്. എന്നതിനാൽ വിസ്തരിച്ച് പറയുന്നു.

ഗർഭസ്ഥനായിരിക്കെ ഭരിക്കാൻ സാധിക്കുക, നവയൗവ്വനം, സമാനതകളില്ലാത്ത സൗന്ദര്യം, അതിമാനുഷമായ ശക്തികൾ ഇവയെല്ലാം വലിയ അനർത്ഥങ്ങളുടെ കൂട്ടം തന്നെയാണല്ലൊ . ഇതിൽ ഒരോന്നും എല്ലാ അവിനയങ്ങൾക്കും ഇരിപ്പിടമാകുന്നു; പിന്നെയാണോ ഇവ ഒന്നു ചേർന്നാൽ? യൗവ്വനത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ ബുദ്ധി മിക്കവാറും ശാസ്ത്രങ്ങളാകുന്ന ജലത്താൽ കഴുകിയതുവഴി തെളിഞ്ഞതെങ്കിലും കലക്കത്തെ പ്രാപിക്കുന്നു. പ്രകൃതി യൗവ്വനാവസ്ഥയിൽ പുരുഷനെ കരിയിലയെ കൊടുങ്കാറ്റ് എന്നവണ്ണം പൊടിപടലമുയർത്തി ഭ്രമിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് സ്വന്തം ഇഷ്ടപ്രകാരം കുറേ അകലേക്ക് തട്ടിക്കൊണ്ട് പോകുന്നു. ലൗകികസുഖങ്ങളിലുള്ള അത്യാസക്തി തെറ്റായമാർഗ്ഗത്തിലൂടെ നയിപ്പിക്കുന്ന ദിശകളെക്കുറിച്ചുള്ള അജ്ഞാനമെന്നവണ്ണം പുരുഷനെ നശിപ്പിക്കുന്നു. ഉപദേശങ്ങൾക്ക് പാത്രമാവുന്നത് നിങ്ങളേപ്പോലുള്ളവർ തന്നെയാണ്. പൊടിയകന്ന മനസ്സിൽമാത്രമാണ്ചന്ദ്രകിരണങ്ങൾ രത്നത്തിലെന്നവണ്ണം ഉപദേശത്തിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന ഗുണങ്ങൾ എളുപ്പത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത്.

വിനയമില്ലാത്തവന് തെറ്റില്ലാത്തതെങ്കിലും ഗുരുവിന്റെ വാക്ക് ചെവിയിൽ തങ്ങിനിൽക്കുന്ന ജലമെന്നവണ്ണം വലിയ കഷ്ടപ്പാട് ഉണ്ടാക്കുന്നു. മറ്റൊരുവനാകട്ടെ [വിനയാന്വിതന്] ശംഖ് കൊണ്ടുനിർമ്മിച്ച ആഭരണം ആനക്കെന്നവണ്ണം അത്യധികമായ മുഖശോഭ ജനിപ്പിക്കുന്നു. ഗുരുവിന്റെ ഉപദേശം സന്ധ്യാസമയത്തെ ചന്ദ്രൻ ഇരുട്ടിനെ എന്നവണ്ണം വളരെ മലിനമായതെങ്കിലും എല്ലാ ദോഷങ്ങളേയും അപഹരിക്കുന്നു. ഇന്ദ്രിയസുഖങ്ങൾ അനുഭവിക്കാത്തവനായ നിനക്ക് ഇതുതന്നെയാണ് ഉപദേശത്തിനു പറ്റിയസമയം. കാമബാണമേറ്റ് തരിപ്പണമായ ഹൃദയത്തിൽ ഉപദേശിച്ചവ ജലമെന്നവണ്ണം ഒഴുകിപ്പോവുകതന്നെചെയ്യും. ജന്മനാൽ ദുർബ്ബുദ്ധിയായവന് ഉന്നതകുലത്തിൽ ജന്മമെടുത്തെന്നതും പഠനം തന്നെയും വിനയത്തിന് കാരണമാകുന്നില്ല. ചന്ദനത്തിൽ നിന്ന് ജനിക്കുന്ന അഗ്നിയെന്താണ് ദഹിപ്പിക്കുകയില്ലേ? കെടാൻ കാരണമായേക്കാവുന്ന ജലത്താൽ പൊലും ബഡവാഗ്നി ആളിക്കത്താതിരിക്കുന്നില്ലല്ലോ?

ഗുരുവിന്റെ ഉപദേശം എന്നൽ പുരുഷന്മാർക്ക് എല്ലാ പാപങ്ങളും കഴുകിക്കളയുന്നതിനുതകുന്ന ജലമില്ലാതെചെയ്യുന്ന കുളിയാണ് , നരകയറുകതുടങ്ങിയ വൈരൂപ്യങ്ങൾ സംഭവിക്കാത്ത ജീർണ്ണിക്കാത്ത മേൽക്കൊയ്മയാണ്. സ്വർണ്ണം കൊണ്ട് നിർമ്മിക്കാത്ത ദോഷമില്ലാത്ത കർണ്ണാഭരണമാണ് പ്രത്യേകിച്ച് രാജാക്കന്മാർക്ക് ഉപദേശികൾ വിരലിലെണ്ണാവുന്നവർത്തന്നെയാണ് . ജനങ്ങൾ ഭയംകൊണ്ട് രാജാവിന്റെ വാക്കുകൾ പ്രതിധ്വനിയെന്നപോലെ പിൻതുടരുന്നു. അത്യധികമായ അഹങ്കാരമാകുന്ന നീർക്കെട്ടിനാൽ തടയപ്പെട്ട കാതിന്റെ ദ്വാരത്തോടുകൂടിയ അവർ

ഉപദേശിക്കപ്പെടുന്നു എങ്കിലും കേൾക്കുന്നില്ല. കേൾക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും നല്ല ഉപദേശം നൽകുന്ന ഗുരുക്കന്മാരെ ആനയെപ്പോലെ കണ്ണടച്ചുകൊണ്ട് അപമാനിക്കുന്നവരായി വേദനിപ്പിക്കുന്നു. രാജാവിൻെറ സ്വഭാവമാകട്ടെ അഹങ്കാരമെന്ന പകർച്ചപ്പനിയാൽ മോഹവും ഇരുട്ടും പകരുന്നതിനാൽ നിരന്തരം പീഡിപ്പിക്കപ്പെടുന്നതായിരിക്കും. ഐശ്വര്യത്തിൻേറയും രാജകീയസുഖങ്ങളുടേയും അസ്ഥിരത ആദ്യമായി മംഗളകാര്യങ്ങളോട് താൽപര്യമുള്ള അങ്ങ് ഐശ്വര്യത്തെതന്നെ നോക്കിയാലും. ഈ ഐശ്വര്യദേവതയായ ലക്ഷ്മി പാലാഴിയിൽനിന്ന് ചന്ദ്രൻെറ ഇടവിട്ട് തെളിയുന്ന കുടിലതയും, ഉച്ചൈശ്രവസ്സെന്ന കുതിരയുടെ ചഞ്ചലത്വവും, കാളകൂടത്തിൽ നിന്ന് ഉന്മാദിപ്പിക്കാനുള്ള ശക്തിയും മദ്യത്തിൽനിന്ന് ഉന്മാദവും, കസ്തുഭമെന്ന രത്നത്തിൽനിന്ന് കാഠിന്യവും, എന്നിങ്ങനെയുള്ള സഹവാസം കൊണ്ടുണ്ടായ പരിചയത്താൽ കാണാതിരിക്കുമ്പോൾ സന്തോഷിക്കാനുള്ള അടയാളങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചു തന്നെയാണ് ഉയർന്നുവന്നത്. ഈ ദുഷ്ടസ്ത്രീയേപ്പൊലെ ഈ ലോകത്തിൽ മറ്റാരും തന്നെ ഇത്തരത്തിൽ പരിചയത്തോട് വിമുഖതയുള്ളവൾ ഇല്ലതന്നെ. നേടിയെടുത്താലും ക്ലേശിച്ചാലേ നിലനിർത്താനാവൂ. സദ്ഗുണങ്ങളാകുന്ന കയറിനാൽ കുറുകെക്കെട്ടി അനങ്ങാൻ കഴിയാത്തവളാക്കിയാലും നശിക്കുന്നു. നേടിയെടുത്ത പരിചയം കാത്തു സൂക്ഷിക്കയില്ല. ആഭിജാത്യമുള്ളവരെ നോക്കുന്നില്ല. കുടുംബത്തിൻെറ പിൻതുടർച്ചയെ അനുസരിക്കുന്നില്ല. സ്വഭാവം കാണുന്നില്ല. വിദ്യക്ക് ചെവികൊടുക്കുന്നില്ല. ധർമ്മത്തെ പരിഗണിക്കുന്നില്ല. ത്യാഗത്തെ ബഹുമാനിക്കുന്നില്ല. വിവേചനശക്തിയെ പരിഗണിക്കുന്നില്ല. ഗന്ധർവ്വ നഗരത്തിൻെറ രൂപം പോലെ നോക്കിയിരിക്കെ നശിക്കുന്നു. ഇന്നുപോലും കറങ്ങുന്ന മന്ദരപർവ്വതത്തിൽ കയറിയതിനാൽ ജനിച്ച സംസ്ക്കാരത്താലെന്നവണ്ണം ചുറ്റിക്കറങ്ങുന്നു. പാരുഷ്യം പഠിക്കാനെന്നവണ്ണം വാൾമുനകളിൽ താമസിക്കുന്നു. സൂര്യൻെറ ചലനം പൊലെ പലയിടത്തും സഞ്ചരിക്കുന്നു. പാതാളത്തിലെ ഗുഹയെപ്പൊലെ ഇരുളടഞ്ഞതാണ്. മഴക്കാലത്തെപ്പോലെ കുറേനേരത്തേക്ക് മിന്നൽ തെളീയ്ക്കുന്നില്ല.

നിസ്സാരന്മാരെ ഉന്മത്തയാക്കുന്നു. സരസ്വതീകടാക്ഷമേറ്റ ആളുകളെ അസൂയകൊണ്ടെന്നവണ്ണം പുൽകുന്നില്ല. മലിനനെയെന്നവണ്ണം ഗുണങ്ങളുള്ള ഒരുവനെ ബഹുമാനിക്കുന്നില്ല. ദുർന്നിമിത്തം എന്നപൊലെ നല്ല മനുഷ്യരെ നോക്കുന്നില്ല. സർപ്പത്തെ എന്നവണ്ണം കുലമഹിമയുള്ളവനെ മറികടക്കുന്നു. മുള്ളിനെയെന്നവണ്ണം ധീരനെ ഒഴിവാക്കുന്നു. ദുഃസ്വപ്നത്തെ എന്നവണ്ണം തനിക്ക് ഉപകാരം ചെയ്തവനെ ഓർക്കുന്നില്ല. വിനയാന്വിതനെ കടുത്തപാപം ചെയ്തവനെ എന്നപ്പോലെ സമീപിക്കുന്നില്ല. നല്ല മനസ്സുള്ളവനെ ഭ്രാന്തുപിടിച്ചവനെപ്പൊലെ കളിയാക്കുന്നു. എപ്പോഴെല്ലാമാണോ ഈ ചാപല്യമുള്ളവൾ തിരിനാളം പൊലെ പ്രകാശിക്കുന്നത്, അപ്പോഴെല്ലാം വിളക്കിലെ കരിയെപ്പോലെ ഇരുണ്ട പ്രവൃത്തികൾ മാത്രം വെളിപ്പെടുന്നു. അതിനാൽത്തന്നെ ഇവർ തൃഷ്ണയാകുന്ന വിഷവള്ളികൾക്ക് വളർച്ചക്കാവശ്യമായ ജലപ്രവാഹവും, ഇന്ദ്രിയങ്ങളാകുന്ന മാനുകൾക്ക് വേട്ടക്കാരുടെ ആകർഷകമായ സംഗീതം പൊലെയും സജ്ജനങ്ങളുടെ കഥ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ചിത്രങ്ങൾക്ക് നാശം വിതക്കുന്ന പുകപടലവും, മോഹത്തിൻെറ സുദീർഘമായ ഉറക്കത്തിൻെറ മയക്കുന്ന കിടക്കയും, തെറ്റുകളാകുന്ന സർപ്പങ്ങളുടെ മാളവും, ഗുണങ്ങളെന്ന മനോഹരമായ അരയന്നങ്ങൾക്ക് അസമയത്തു പെയ്യുന്ന മഴയും, കള്ളനാടകത്തിൻെറ ആമുഖവും, ധർമ്മമാകുന്ന ചന്ദ്രബിംബത്തിന് രാഹുവിൻെറ നാവും ആകുന്നു. അപരിചിതയായ ഇവളാൽ ആരാണോ ഇറുകെ പുൽകപ്പെട്ട് പിന്നിട് വിരഹിയായിത്തീരാത്തത് അങ്ങനെ ഒരു പുരുഷനെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടേയില്ല. ഇവൾ നിശ്ചയമായും ചിത്രത്തിലെഴുതിയവളെങ്കിലും സഞ്ചരിക്കുന്നു. കേട്ടെങ്കിലും

കബളിപ്പിക്കുന്നു. ചിന്തിച്ചാൽ പൊലും വഞ്ചിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരത്തിലുള്ള ദുർവൃത്തയായ ഇവളാൽ വിധിവൈപരീത്യം കൊണ്ട് എങ്ങനെയെങ്കിലും, ആശ്രയിക്കപ്പെടുന്ന രാജാക്കന്മാർ പരിഭ്രാന്തരാകുന്നു. എല്ലാ അവിനയങ്ങളുടേയും കുടിയെറ്റഭൂമിയായി മാറുന്നു. അതിനാൽ തന്നെ അഭിഷേകത്തിന്റെ നേരത്തുതന്നെ ഇവരുടെ ദയ മംഗളകരമായ കുടത്തിലെ വെള്ളത്താൽ കഴുകപ്പെടുന്നു. ഹൃദയം അഗ്നിയിൽ നിന്നുയരുന്ന പുകയാലെന്നവണ്ണം മലിനമാകുന്നു. വാർദ്ധക്യം വരുമെന്ന ഓർമ്മ തലപ്പാവിന്റെ കെട്ടാലെന്നവണ്ണം മറയ്ക്കപ്പെടുന്നു. മരണശേഷമുള്ള ലോകത്തിന്റെ കാഴ്ച്ച വെൺകൊറ്റക്കുടയുടെ വട്ടത്താലെന്നവണ്ണം മറക്കപ്പെടുന്നു. സത്യം മാത്രം പറയുന്ന ശീലം ചാമരത്തിന്റെ കാറ്റിനാൽ എന്നവണ്ണം അപഹരിക്കപ്പെടുന്നു. ഗുണങ്ങൾ ലാത്തിയാൽ എന്നവണ്ണം തുരത്തപ്പെടുന്നു. അതിനാൽത്തന്നെ ചിലർ കുറച്ച് ധനം ലഭിച്ച അഹങ്കാരത്തിൽ ജന്മം പൊലും മറന്നുകൊണ്ട് പലവിഷയങ്ങൽ സ്വീകരിക്കുന്നതിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്നവരും,അഞ്ചെങ്കിലും, അനേകായിരം എണ്ണത്താലെന്നവണ്ണമുള്ള ഇന്ദ്രിയങ്ങളാൽ ക്ലേശിക്കപ്പെടുന്നവരായി ജന്മനാൽത്തന്നെ ചഞ്ചലവും ഒന്നാൽ പോലും വ്യാപ്തി കൈവരിച്ചാൽ പതിനായിരമെന്നഭാവത്തെ പ്രാപിച്ചെന്നവണ്ണമുള്ള മനസ്സിനാൽ ആകുലപ്പെടുന്നവരായി വിഹ്വലതയെ പ്രാപിക്കുന്നു. സമ്പത്തിൽനിന്നു ജനിക്കുന്ന ചൂടിനാൽ തപിക്കുന്നവരെപ്പോലെ കൈകാലിട്ടടിക്കുന്നു. കഠിനമായ പ്രഹരമേറ്റവരെപ്പോലെ ശരീരഭാഗങ്ങളുടെ നിയന്ത്രണം നഷ്ടമാകുന്നു. ഞണ്ടുകളെപ്പോലെ എതിർ ദിശയിൽ തിരിയുന്നു. അധർമ്മത്താൽ വഴിമുട്ടിയെന്നവണ്ണം ഞൊണ്ടികളെപ്പൊലെ മറ്റുള്ളവരാൽ നയിക്കപ്പെടുന്നു. നുണപറഞ്ഞ ദോഷം കൊണ്ട് വായിൽ രോഗം പിടിപെട്ടവരെപ്പൊലെ വളരെവിഷമിച്ച് പിറുപിറുക്കുന്നു. മരണമടുത്തവരെപ്പോലെ ബന്ധുക്കളെപ്പോലും തിരിച്ചറിയുന്നില്ല. ദണ്ണം പിടിച്ചവരെപ്പോലെ തേജസ്സുള്ളവരെ നോക്കുന്നില്ല. യമനാൽ കടിക്കപ്പെട്ടവരെപ്പൊലെ മഹാമന്ത്രങ്ങളാൽ പോലും ഊർമ്മവിണ്ടെടുക്കുന്നില്ല തൃഷ്ണയെന്ന വിഷത്താൽ ബോധം നശിച്ചവരെപ്പോലെ എല്ലാറ്റിനേയും സ്വർണ്ണംകൊണ്ടുനിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതെന്ന് കാണുന്നു. മദ്യപാനം കൊണ്ട് വീര്യം വർദ്ധിച്ച മറ്റുള്ളവർ തൊടുത്തുവിട്ട അമ്പുകളെപ്പോലെ നശിപ്പിക്കുന്നു. ശ്മശാനത്തിലെ അഗ്നികളെപ്പോലെ വളരെഭിഷണമായ ഉമിയുള്ളവരാകും. ശ്രുവിക്കപ്പെടുമ്പോഴാകട്ടെ മരണാനന്തരക്രിയാവേളയിൽ പൊട്ടിക്കപ്പെടുന്ന പടക്കങ്ങളെപ്പോലെ പരിഭ്രമിപ്പിക്കുന്നു. ചിന്തിക്കപ്പെടുമ്പോൾപ്പോലും വലിയപാതകം ചെയ്യാൻ നിശ്ചയമെടുത്തതുപോലെ ഉപദ്രവം ജനിപ്പിക്കുന്നു. പാപത്താൽ ദിവസേന നിറക്കപ്പെടുന്നവരെപ്പോലെ ചീർത്തശരീരത്തോടുകൂടിയവരായിത്തീരുന്നു. ഈ അവസ്ഥയിൽ നിൽക്കുന്നുവെങ്കിലും ചിതൽപ്പുറ്റിനുമുകളിലെ പുൽക്കൊടിത്തുമ്പിൽ നിലകൊള്ളുന്ന ജലബിന്ദുക്കളെപ്പൊലെ സ്വയം പതിതനെങ്കിലും മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല. മറ്റുള്ളവരാകട്ടെ സ്വന്തംകാര്യം നടത്താനാഗ്രഹിക്കുന്നവരായ ധനമാകുന്ന മാംസം ഗ്രഹിക്കാനാഗ്രഹിക്കുന്ന കഴുകന്മാരാലും തലസ്ഥാനത്തെ ജലാശയത്തിൽ തമ്പടിച്ചിരിക്കുന്ന വിടന്മാരായ കൊറ്റികളാലും ചൂതാട്ടം വിനോദോപാധിയെന്നും, നായാട്ട് വ്യായായമെന്നും, മദ്യപാനം സന്തുഷ്ടിനൽകുന്ന കളി എന്നും, ഗുരുവിന്റെ വാക്കുകളെ അവഗണിക്കുന്നത് സ്വാതന്ത്ര്യമെന്നും, അപമാനത്തെ സഹിക്കുന്നത് ക്ഷമയെന്നും, സ്വന്തം ഇഷ്ടം പോലെ പ്രവർത്തിക്കുന്നത് നേതൃത്ത്വഗുണമെന്നും, ദേവന്മാരെ അപമാനിക്കുന്നത് വിശാലമായ വ്യക്തിത്ത്വമെന്നും, എടുത്തുചാട്ടം ഉത്സാഹമെന്നും, ദോഷങ്ങളെപ്പൊലും ഗുണത്തിന്റെ ഭാഗത്ത് ആരോപിക്കുന്നവരാൽ ഉള്ളിൽ സ്വയം ചിരിച്ചുകൊണ്ട് മറച്ചുവെക്കുന്നതിൽ മിടുക്കരായ വിടന്മാരാൽ അതിമാനുഷർക്കു യോജിക്കുന്ന സ്തുതിവാക്കുകളാൽ ഉയർത്തപ്പെടുന്നവരും, ധനമുള്ളതിനാൽ മദോന്മത്തമായ ഹൃദയത്തോടുകൂടിയവരും,

ചിന്തിക്കാനാവാത്തതുകൊണ്ട് അങ്ങനെത്തന്നെ എന്ന് തന്നിൽത്തന്നെ മിഥ്യാഭിമാനം ആരോപിച്ചുകൊണ്ട് മനുഷ്യധർമ്മം പുലർത്തുന്നവരെങ്കിലും ദൈവീകാംശത്തിൽനിന്നു പിറന്നതുപോലെയും, ദൈവീകശക്തികളുള്ളതുപോലെയും, അമാനുഷികശക്തികളുള്ളതു പോലെയും സ്വയം സങ്കൽപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ദിവ്യർക്ക് യോജിച്ച ഭാവഹാവങ്ങളെല്ലാം തുടങ്ങിവെച്ച് എല്ലാ ജനങ്ങളുടേയും പരിഹാസത്തിൻെറ പാത്രമാകുന്നു.

അനുചരനായ വ്യക്തിയാൽ ചെയ്യപ്പെടുന്ന ആത്മപ്രശംസയെ അഭിനന്ദിക്കുന്നു. മനസ്സുകൊണ്ട് ദേവതയാണെന്ന് ആരോപിച്ച് നിശ്ചയിച്ചതിനാൽ ഉള്ളിലേക്ക് പ്രവേശിച്ചിരിക്കുന്ന മറ്റു രണ്ടുകൈകളോടുകൂടിയതെന്ന് സ്വന്തം കൈകളെ നിരൂപിക്കുന്നു. സ്വന്തം നെറ്റിത്തടത്തെ ദശക്കടിയിൽ മറഞ്ഞിരിക്കുന്ന മുക്കണ്ണോടു കൂടിയതെന്ന് സംശയിക്കുന്നു. ദർശനം നൽകുന്നതുപൊലും അനുഗ്രഹമെന്ന് കണക്കാക്കുന്നു. നോക്കുന്നതുപൊലും ഉപകാരമെന്നമട്ടിൽ സ്ഥിരപ്പെടുത്തുന്നു. സംഭാഷണം പോലും സമ്മാനദാനമായി കണക്കാക്കുന്നു. ആജ്ഞകാം പോലും വരദാനമായി കണക്കാക്കുന്നു. സ്പർശനം പൊലും പവിത്രമായി കണക്കാക്കുന്നു. തെറ്റായ മാഹാത്മ്യത്തിൻെറ ഗർവ്വം നിറഞ്ഞ അവർ ദേവന്മാരെ നമിക്കുന്നില്ല. ബ്രാഹ്മണരെ പൂജിക്കുന്നില്ല. മാനിക്കേണ്ടവരെ ബഹുമാനിക്കുന്നില്ല. ഗുരുജനങ്ങളെ ബഹുമാനിക്കാനായി എഴുന്നേറ്റു നിൽക്കുന്നില്ല. പണ്ഡിതരെ നിരർത്ഥകമായ കാര്യങ്ങളിൽ മുഴുകി ലൗകികസുഖങ്ങാം അനുഭവിക്കാത്തവർ എന്ന് പരിഹസിക്കുന്നു. പ്രായമായവരുടെ ഉപദേശത്തെ വൃദ്ധാവസ്ഥയാലുണ്ടാകുന്ന അസ്വാസ്ഥ്യം കൊണ്ട് പിച്ചും പേയും പറയുന്നതാണെന്ന് കണക്കാക്കുന്നു. മന്ത്രിമാരുടെ ഉപദേശത്തെ സ്വന്തം ബുദ്ധിശക്തിയോടുള്ള ദ്വേഷ്യം എന്നമട്ടിൽ ഈർഷ്യ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു. ഹിതകരമായ കാര്യം പറയുന്നവനോട് കൊപിക്കുന്നു, എല്ലായിപ്പോഴും ആരാണോ രാവും പകലും ഇടതടവില്ലാതെ കൈകാംകൂപ്പിക്കൊണ്ട് ദേവതയെ എന്നമട്ടിൽ മറ്റെല്ലാ കർത്തവ്യങ്ങളും ഒഴിവാക്കിക്കൊണ്ട് സ്തുതിക്കുന്നത്, ആരാണോ മഹത്ത്വം വെളിപെടുത്തുന്നത്, അയാളോട് സംസാരിക്കുന്നു. അയാളെ കൂടെ നിർത്തുന്നു. അയാളോടൊത്ത് സുഖിച്ചിരിക്കുന്നു. അയാളുടെ വാക്കുകാം കോംക്കുന്നു. അയാളിൽ കൃപചൊരിയുന്നു. ആർക്കാണോ ക്രൂരതയേറിയ ഉപദേശങ്ങാം നിറഞ്ഞ തീക്ഷ്ണമായ കൗടില്യൻെറ ശാസ്ത്രം പ്രമാണഗ്രന്ഥമായിട്ടുള്ളത്, ആഭിചാരക്രിയകാം ചെയ്യുകവഴി ക്രൂരത നിറഞ്ഞ മനസ്സോടുകൂടിയ പുരോഹിതന്മാർ ഗുരുനാഥന്മാരായിട്ടുള്ളത് മറ്റുള്ളവരെ വഞ്ചിക്കുന്നതു മാത്രം ശ്രദ്ധവെക്കുന്ന മന്ത്രിമാർ ഉപദേഷ്ടാക്കളായുള്ളത്, സഹജമായ സ്നേഹത്താൽ ആർദ്രമായ ഹൃദയം കൊണ്ട് പ്രിയം കൈവരിച്ച സഹോദരന്മാർ ഉന്മൂലനം ചെയ്യപ്പെടേണ്ടവരായി ഉള്ളത്, അവർക്കിപ്പൊാം ഉചിതമായുള്ളതെന്താകാം.അതിനാൽ ഇപ്രകാരത്തിൽ അനേകകുടിലതന്ത്രങ്ങാം നിറഞ്ഞ് ഭീതി ജനിപ്പിക്കുന്ന ഈ രാഷ്ട്രതന്ത്രത്തിൽ വലിയ മായ ജനിപ്പിക്കുന്ന യൗവനത്തിലും അല്ലയൊ രാജകുമാര! എപ്രകാരമാണോ ജനങ്ങളാൽ പരിഹസിക്കപ്പെടാതെയും, സജ്ജനങ്ങളാൽ നിന്ദിക്കപ്പെടാതെയും, ഗുരുജനങ്ങളാൽ കഷ്ടമെന്നു പറയപ്പെടാതെയും സുഹൃത്തുക്കളാൽ ശകാരിക്കപ്പെടാതെയും, പണ്ഡിതരാൽ സഹതപിക്കപ്പെടാതെയും, വിടന്മാരാൽ കളിയാക്കപ്പെടാതെയും ബുദ്ധിയുള്ളവരാൽ വഞ്ചിക്കപ്പെടാതെയും പരിചാരകരായ ചെന്നയ്ക്കളാൽ വെറുതെ സ്തുതിക്കപ്പെറ്റാതെയും സ്ത്രീകളാൽ പ്രലോഭിക്കപ്പെടാതെയും, സുഖത്താൽ അപഹരിക്കപ്പെടാതെയും ഇരിക്കുന്നത്, അപ്രകാരത്തിൽ പ്രയത്നിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അങ്ങനെയാണെങ്കിലും, അങ്ങയുടെ ഗുണങ്ങളിൽ ജനിച്ച സന്തോഷമാണ് എന്നെ ഇപ്രകാരത്തിൽ ശബ്ദിപ്പിച്ചത്.

ഇതുതന്നെയാണ്‌ വീണ്ടും വീണ്ടും പറയുന്നത്‌- ഈ മെരുക്കപ്പെടാത്ത ലക്ഷ്മി പണ്ഡിതനും, ചൈതന്യമുള്ളവനും, വലിയവ്യക്തിത്വമുള്ളവനും, ഉന്നതകുലത്തിൽ ജനിച്ചവനും, ധീരനും, കഠിനാധ്വാനിയും ആയ പുരുഷനെപ്പോലും ദുഷ്ടനാക്കിത്തീർക്കുന്നു. എല്ലായിപ്പോഴും അങ്ങ്‌ പിതാവിനാൽ ചെയ്യപ്പെടുന്ന യുവരാജാവിൻെറ പട്ടാഭിഷേകമെന്ന ഐശ്വര്യം മംഗളകരമായിത്തന്നെ അനുഭവിച്ചാലും. കുലത്തിൻെറ ക്രമമനുസരിച്ച്‌ വന്നെത്തിയതും, പൂർവ്വികരാൽ വഹിക്കപ്പെട്ടതുമായ പദവി വഹിച്ചാലും. ശത്രുക്കളുടെ ശിരസ്സുകൾ താഴ്ത്തിയാലും ബന്ധുജനങ്ങളെ ഉയർത്തിയാലും, അഭിഷേകത്തിനുശേഷമാകട്ടെ ദിഗ്വിജയം തുടങ്ങി ചുറ്റിസഞ്ചരിച്ച്‌ അങ്ങയുടെ പിതാവിനാൽ നേടിയെടുത്തതായ ഏഴുദ്വീപുകൾ അലങ്കാരമായുള്ള ഭൂമിയെ വീണ്ടും വിജയിച്ചുവന്നാലും. ഇതാണ്‌ അങ്ങേക്ക്‌ മഹിമ കൈവരിക്കാനുള്ള സമയം. പ്രതാപം കൈവരിച്ച രാജാവ്‌ തന്നെയാണ്‌ മൂന്നുലോകങ്ങളും കണ്ട മുനിയെപൊലെ ആജ്ഞകൾ നിറവേറ്റപ്പെടുന്നവൻ ആകുന്നത്‌.-'' എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞു കൊണ്ട്‌ അവസാനിപ്പിച്ചു.

◊◊◊◊◊◊◊◊◊

MODULE 111

PANCHATANTRA- FIVE STORIES FROM APARIKSHITAKARAKAM

INTRODUCTION TO PANCHATANTRA

സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിൽ പഞ്ചതന്ത്രം നീതികാവ്യമെന്ന നിലക്കാണ് ഗണിക്കപ്പെടുന്നത്. ലോകത്തിൽ സുഖമായി ജീവിക്കുവാൻ അത്യാവശ്യമായ തന്ത്രങ്ങൾ എളുപ്പത്തിൽ ഉപദേശിക്കലാണ് ഈ കൃതിയുടെ ലക്ഷ്യം. പ്രായഭേദമന്യേ ഏവർക്കും രസിക്കുന്ന കഥകളിലൂടെ ലോകതത്ത്വം പറയുന്നു എന്നതാണിതിൻെറ പ്രത്യേകത.എവിടെ ഗദ്യവും ,പദ്യവും ഇടകലർന്നു കാണുന്നു. ബൈബിൾ കഴിഞ്ഞാൽ ലോകത്തിൽ ഏറ്റവും പ്രചാരം സിദ്ധിച്ച ഗ്രന്ഥം പഞ്ചതന്ത്രം ആണെന്നു പറയപ്പെടുന്നു.പാടലീപുത്രം ഭരിച്ചിരുന്ന അമരശക്തി എന്ന രാജാവിൻെറ മൂഢരായ മക്കളെ വിദ്യാസമ്പന്നരും, നീതിശാസ്ത്രനിപുണരും ആക്കിത്തീർക്കുവാൻ വിഷ്ണുശർമ്മൻ രചിച്ചതാണ് ഈ കഥകൾ എന്നാണ് ഗ്രന്ഥത്തിൻെറ തുടക്കത്തിൽ കാണുന്നത്. നമുക്ക് ചുറ്റും കാണുന്ന പക്ഷിമൃഗാദികളാണ് ഈ കൃതിയിലെ പ്രധാന കഥാപാത്രങ്ങൾ. ഇതിൻെറ രചനാശൈലി ചില പ്രാചീന കൃതികളിൽ തന്നെ കണ്ടെത്താവുന്നതാണ്. ഋഗ്വേദം ബ്രാഹ്മണർ വേദം ചൊല്ലുന്നതുപോലെ മഴക്കാലത്ത് ശബ്ദിക്കുന്ന തവളകളെപ്പറ്റി പറയുന്നു. മഹാഭാരതത്തിൽ രാജ്യതന്ത്രം വിശദീകരിച്ചു തരുന്ന പല കഥകളും പക്ഷികളേയും, മൃഗങ്ങളേയും പ്രധാനകഥാപാത്രങ്ങളായി കൽപ്പിക്കുന്നതു കാണാം. ബൗദ്ധജാതകങ്ങളും പശുപക്ഷികഥകൾ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കാണുന്നു. പതഞ്ജലി തൻെറ വ്യാകരണ മഹാഭാഷ്യത്തിൽ ഏ ഡി മൂന്നാം നൂറ്റാണ്ടിൽ പശുപക്ഷികഥകൾ നിലനിന്നിരുന്നതായി സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു. അതിനാൽ ക്രിസ്തുവർഷാരംഭത്തിൽ തന്നെ പശുപക്ഷികഥകളായ നീതിശാസ്ത്രകൃതികൾ നിലവിൽ വന്നതായി കണക്കാക്കാം.പഞ്ചതന്ത്രത്തിൻെറ ആദ്യ തർജ്ജമ പാഹ്ലവി ഭാഷയിലായിരുന്നെന്ന് കരുതപ്പെടുന്നു.

മിത്രലാഭം, മിത്രഭേദം, കാകോലൂകീയം (ലബ്ധപ്രണാശം) അപരീക്ഷിതകാരകം എന്നീ അഞ്ചു ഭാഗങ്ങളാണ് ഇതിനുള്ളത്. മിത്രലാഭമെന്ന തന്ത്രം സൗഹൃദത്തിൻെറ മഹത്വവും, സഖ്യങ്ങളുണ്ടാക്കേണ്ടതിൻെറ ആവശ്യകതയും ഊന്നിപ്പറയുന്നു. മിത്രഭേദം വിഭജിച്ച് ഭരിക്കുക എന്ന തന്ത്രം വെളിപ്പെടുത്തുന്നു.അശ്രദ്ധകൊണ്ട് കൈയിലുള്ള വസ്തു നഷ്ടപ്പെടുന്നു എന്ന പാഠമാണ് ലബ്ധപ്രണാശത്തിൻേറത്.വേണ്ടും വിധം ചിന്തിക്കാതെ ചെയ്യുന്ന പ്രവൃത്തി നാശത്തിലേക്ക് നയിക്കുമെന്നാണ് അപരീക്ഷിതകാരകത്തിൽ പറയുന്നത്.

പഞ്ചതന്ത്രത്തിനുശേഷം അതേ രീതിയിൽ രചിക്കപ്പെട്ട കൃതിയാണ് ഹിതോപദേശം. നാരായണൻ രചിച്ച ഹിതോപദേശത്തിൽ പഞ്ചതന്ത്രത്തിലെ ചിലകഥകൾ ഒഴിവാക്കി മറ്റുചിലകഥകൾ ചേർത്ത രൂപത്തിലാണ് കഥകൾ കാണപ്പെടുന്നത്. പഞ്ചതന്ത്രത്തിലില്ലാത്ത 17 കഥകളാണ് ഹിതോപദേശത്തിലുള്ളത്. ഈ കൃതിയിൽ കഥകൾ മിത്രലാഭം, സുഹൃത്ഭേദം, സന്ധി, വിഗ്രഹം എന്നീ വിഭാഗങ്ങളായി കാണപ്പെടുന്നു

◊◊◊◊◊◊◊◊◊

STORY NO 1
ब्राह्मणीनकुलकथा

कस्मिंश्चिद् अधिष्ठाने देवशर्मा नाम ब्राह्मणः प्रतिवसति स्म। तस्य भार्या सुतम् अजनयत्। तस्मिन् एव दिने काचित् नकुली तत्रैव नकुलमेकं प्रसूय मृता। अथ सा सुतवत्सला दारकवत् तमपि नकुलं स्तन्यदानाभ्यङ्गमर्दनादिभिः पुपोष। परं तस्य न विश्वसिति। अपत्यस्नेहस्य सर्वस्नेहातिरिक्ततया सततम् एवमाशङ्कते यत् कदाचित् एष स्वजातिदोषवशात् प्रियस्य स्वदारकस्य विरुद्धम् आचरिष्यति। इति।उक्तञ्च-

कुपुत्रोऽपि भवेत् पुंसां हृदयानन्दकारकः।
दुर्विनीतः कुरूपोऽपि मूर्खोऽपि व्यसनी खलः॥
एवञ्च भाषते लोकश्चन्दनं किल शीतलम्।
पुत्रगात्रस्य संस्पर्शश्चन्दनादतिरिच्यते॥
सौहृदस्य न वाञ्छन्ति जनकस्य हितस्य च
लोकाः प्रपालकस्यापि यथा पुत्रस्य बन्धनम्॥

अथ सा कदाचित् शय्यायां पुत्रं शाययित्वा जलकुम्भम् आदाय पतिमुवाच- ब्राह्मण। जलार्थम् अहं तडागे यामि त्वया पुत्रोऽयम् रक्षणीयः। अथ तस्यां गतायां ब्राह्मणोऽपि कश्चित् महात्मा दरिद्रेभ्यः बहुधनं वितरति। इति परम्परया श्रुतां वार्त्तामनुस्मृत्य अतिदरिद्रतया तमुद्देश गन्तुमिच्छन् विलम्बे गमनञ्च धनप्राप्तिप्रतिकूलं तर्कयन् चिरं सुतनिर्विशेषलालितं नकुलं बालरक्षणाय नियुज्य प्रतिग्रहार्थं निर्गतः। अत्रान्तरे दैववशात् कृष्णसर्पो बिलात् निष्क्रान्तः नकुलोऽपि तं स्वभाववैरिणं मत्वा भ्रातुः रक्षणार्थं सर्पेण सह युद्ध्वा तं खण्डशः कृतवान्। ततोऽसौ रुधिराप्लावितवदनः सानन्दं स्वव्यापारप्रकाशनार्थं मातुः सम्मुखे गतः। माताऽपि तं रुधिरक्लिन्नमुखम् अवलोक्य- अनेन दुरात्मना मे दारको भक्षितः इति शङ्कितचित्ता कोपात् तस्योपरि तं जलकुम्भं निक्षिप्य व्यापादितवती। ततः सम्भावितपुत्रवधशोकेन भूयोभूयः आत्मशिरो वक्षःस्थलञ्च ताडयितुम् आरब्धा। एवं सा नकुलं व्यापाद्य यावत् प्रलपन्ती द्रुतं आगच्छति तावत् गृहीतनिर्वापं समायातं ब्राह्मणं समीक्ष्य शोकसन्तप्तहृदया पुत्रस्य नकुलस्य च वार्तां सर्वामेव अवर्णयत् किञ्चिद्दूरे व्यापाद्यमानम् नकुलञ्चादर्शयत्। ज्ञात्वैतत् ब्राह्मणोऽपि तया सह विलपन् गृहाभ्यन्तरमागत्य तत्र च सुतः तथैव सुप्तः तिष्ठतीति पार्श्वे च कृष्णसर्पं खण्डशः कृतम् अवलोक्य नकुलार्थं परम् विषादमुपाययौ। ततः सा ब्राह्मणी सुस्थशरीरसुतमुखदर्शनात् प्रबलशोकावेगे प्रशमिते सति ब्राह्मणमाह- भो भो लोभात्मन् अतिलोभाभिभूतेन त्वया न कृतं मद्वचः तदनुभव सांप्रतं पुत्रमृत्युदुःखवृक्षफलम्। अथवा साधु इदमुच्यते-

अति लोभो न कर्त्तव्यो लोभं नैव परित्यजेत्।

□□□□□□□□□□□□

TRANSLATION

ഒരു നഗരത്തിൽ ദേവശർമ്മ എന്നു പേരുള്ള ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ താമസിച്ചിരുന്നു. അയാളുടെ ഭാര്യ പുത്രനു ജന്മം കൊടുത്തു. ആ ദിവസം തന്നെ ഒരു കീരി അവിടെത്തന്നെ ഒരു കീരിക്കുഞ്ഞിനു ജന്മം നൽകി മരണമടഞ്ഞു. അപ്പോൾ ആ പുത്രവത്സലയായ മാതാവ് മകനെപ്പോലെ ആ കീരിക്കുഞ്ഞിനേയും പാലൂട്ടി ഊഴിഞ്ഞ് വളർത്തി. എന്നാൽ അതിനെ വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല. മക്കളോടുള്ള സ്നേഹം മറ്റെന്തിനേക്കാളും വലുതാണ് എന്നതിനാൽ എപ്പോഴും ഇങ്ങനെ ആകുലപ്പെട്ടു. - എന്നെങ്കിലും എവൻ സ്വന്തം ജന്മവാസനകൊണ്ട് പ്രിയപ്പെട്ട എൻെറ കുട്ടിയെ ഉപദ്രവിക്കും . ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞിട്ടുമുണ്ട്.

വിനയമില്ലാത്തവനും, രൂപഭംഗിയില്ലാത്തവനും, വിഡ്ഢിയും, ദുഃശീലങ്ങളുള്ളവനും, ദുഷ്ടനും ആയ ദുഷിച്ച പുത്രൻ പോലും ആളുകൾക്ക് ഹൃദയത്തിൽ ആനന്ദം നിറക്കുന്നു. ചന്ദനം കുളിർമ്മയുള്ളതാണ് എന്നാൽ പുത്രശരീരം തൊടുന്നതുപോലും ചന്ദനത്തേക്കാൾ കുളിരുപകരുന്നെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. ആളുകൾ പുത്രൻെറ സ്നേഹമാകുന്ന ബന്ധനം പോലെ സൗഹൃദത്തിൻേറയൊ, അച്ഛൻേറയോ, ഹിതത്തിൻേറയൊ, ഭരണാധികാരിയുടേയോ ബന്ധനം ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല.

ഒരിക്കൽ അവർ മകനെ കിടക്കയിൽ കിടത്തി വെള്ളക്കുടമെടുത്ത് ഭർത്താവിനോട് പറഞ്ഞു- ബ്രാഹ്മണ!ജലം കൊണ്ടുവരാനായി ഞാൻ തടാഗത്തിലേക്കു പോകുന്നു. അങ്ങ് മകനെ നോക്കണം. അങ്ങനെ അവർ പോയപ്പോൾ, ബ്രാഹ്മണനും, ഒരു മഹാൻ ദരിദ്രർക്ക് കുറേ ധനം കൊടുക്കുന്നു എന്ന് പറഞ്ഞ് കേട്ടതനുസരിച്ച് ദാരിദ്ര്യത്തിൻെറ തീക്ഷ്ണതകൊണ്ട് അതിനായി പോകാനാഗ്രഹിച്ചു. താമസിച്ചാൽ ധനം ലഭിക്കില്ലെന്ന് ഭയന്ന്, കുറേക്കാലം മകനെപ്പോലെ ലാളിച്ച കീരിക്കുഞ്ഞിനെ പുത്രനെ സംരക്ഷിക്കാനേൽപ്പിച്ച് ദാനം സ്വീകരിക്കാനായി പോയി.അതിനിടയിൽ നിർഭാഗ്യവശാൽ ഒരു കറുത്ത സർപ്പം മാളത്തിൽ നിന്ന് പുറത്തിറങ്ങി. കീരിയാകട്ടെ, അതിനെ സ്വന്തം ജന്മശത്രു എന്ന് മനസ്സിലാക്കി സഹോദരനെ സംരക്ഷിക്കാൻ സർപ്പവുമായി പോരാടി അതിനെ കഷ്ണങ്ങളാക്കി. എന്നിട്ട് രക്തം പുരണ്ട മുഖത്തോടെ സന്തോഷത്തിൽ തൻെറ ധീരകൃത്യം അമ്മയോട് പറയാനായി അവരുടെ അടുത്തേക്ക് പോയി. അമ്മയാകട്ടെ രക്തം പുരണ്ടമുഖത്തോടെ അതിനെക്കണ്ടപ്പോൾ-ഈ ദുഷ്ടജന്തു എൻെറ പുത്രനെ തിന്നു. എന്ന് ഭയന്ന്, ദേഷ്യത്തിൽ അതിനുമുകളിൽ ആ ജലകുംഭം ഇട്ട് അതിനെ കൊന്നു. പിന്നീട്, നടന്നിരിക്കാവുന്ന പുത്രദുഃഖത്താൽ വീണ്ടും വീണ്ടും സ്വന്തം തലയിലും നെഞ്ചത്തും അടിക്കാൻ തുടങ്ങി.

എങ്ങനെ അവർ കീരിയെ കൊന്ന് നിലവിളിച്ചുകൊണ്ട് വരുമ്പോൾ ഭിക്ഷയെടുത്തുവരുന്ന ബ്രാഹ്മണനെ കണ്ടു. അപ്പോൾ ദുഃഖത്തിൽ വെന്തുരുകുന്ന മനസ്സോടെ മകൻേറയും, കീരിയുടേയും കാര്യമെല്ലാം വിവരിച്ചു. കുറച്ചുദൂരെ കൊല്ലപ്പെട്ടു കിടന്ന കീരിയെ കാണിച്ചു കൊടുത്തു. ഇതറിഞ്ഞ്, ബ്രാഹ്മണനും അവളോടൊത്ത് നിലവിളിച്ചുകൊണ്ട് വീടിനകത്തേക്കുവന്നപ്പോൾ അവിടെ പഴയതുപോലെ ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കുഞ്ഞിനേയും, സമീപത്തായി കഷ്ണങ്ങളായിക്കിടക്കുന്ന കറുത്ത സർപ്പത്തേയും കണ്ട് കീരിയെ ഓർത്ത് ദുഃഖിച്ചു. അപ്പോൾ ആ ബ്രാഹ്മണപത്നി മകൻെറ ആപത്തേൽക്കാത്ത മുഖം കണ്ട് വലിയ ദുഃഖം ഒടുങ്ങിയപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണനോടിങ്ങനെ പറഞ്ഞു.അല്ലയോ അത്യാഗ്രഹം നിറഞ്ഞവനേ! അത്യാഗ്രഹം മൂത്ത നീ എൻെറ വാക്കുകൾ കേട്ടില്ല. അതിനാൽ ഇപ്പോൾ സ്വന്തം പുത്രദുഖമെന്ന വൃക്ഷത്തിൻെറ കായ് നുകർന്നു കൊള്ളുക. അതിനാൽ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു.-

അത്യാഗ്രഹമരുത്, ആഗ്രഹം വെടിയുകയുമരുത്.

□□□□□□□□□□□□

VERSES WITH PROSE ORDER

Verse no:1

कुपुत्रोऽपि भवेत् पुंसां हृदयानन्दकारकः।

दुर्विनीतः कुरूपोऽपि मूर्खोऽपि व्यसनी खलः॥

अन्वयः- दुर्विनीतः कुरूपः मूर्खः व्यसनी खलः कुपुत्रोऽपि पुंसां हृदयानन्दकारकः भवेत्।

Verse no:2

एवञ्च भाषते लोकश्चन्दनं किल शीतलम्।

पुत्रगात्रस्य संस्पर्शश्चन्दनादतिरिच्यते॥

अन्वयः- चन्दनं शीतलं एवं लोकः भाषते किल। पुत्रगात्रस्य संस्पर्शः चन्दनात् अतिरिच्यते।

Verse no:3

सौहृदस्य न वाञ्छन्ति जनकस्य हितस्य च

लोकाः प्रपालकस्यापि यथा पुत्रस्य बन्धनम्॥

अन्वयः-लोकाः सौहृदस्य जनकस्य हितस्य प्रपालकस्य अपि बन्धनं च वाञ्छन्ति यथा पुत्रस्य बन्धनं वाञ्छन्ति।

□□□□□□□□□□□□

STORY NO: 2

लोभाविष्टचक्रधरकथा

कस्मिंश्चित् अधिष्ठाने चत्वारो ब्रह्मणपुत्राः परस्परं मित्रतां गताः वसन्ति स्म। ते च दारिद्र्योपहताः परस्परं मन्त्रं चक्रुः अहो धिक् इयं दरिद्रता। उक्तञ्च

वरं वनं व्याघ्रगजादिसेवितं जनेन हीनं बहुकण्टकावृतम्।
तृणानि शय्या परिधानवल्कलं न बन्धुमध्ये धनहीनजीवितम्।

तथा च-

स्वामी द्वेष्टि सुसेवितोऽपि सहसा प्रोज्झन्ति सद्बान्धवाः
राजन्ते न गुणस्त्यजन्ति तनुजाः स्फारीभवन्त्यापदः।
भार्या साधु सुवंशजाऽपि भजते नो यान्ति मित्राणि च
न्यायारोपितविक्रमाण्यपि नृणां येषाम् न हि स्याद्धनम्॥
शूरः सुरूपः सुभगश्च वाग्मी शस्त्राणि शास्त्राणि विदाङ्करोतु।
अर्थं विना नैव यशश्च मानं प्राप्नोति मर्त्योऽत्र मनुष्यलोके।
तानीन्द्रियाण्यविकलानि तदेव नाम सा बुद्धिरप्रतिहता वचनं तदेव।
अर्थोष्मणा विरहितः पुरुषः स एव बाह्यः क्षणेन भवतीति विचित्रमेतत्॥

तत् गच्छामः कुत्रचित् अर्थाय सम्मन्त्र्य स्वदेशं पुरञ्च स्वसुहृत्सहितं बान्धवयुतं गृहञ्च परित्यज्य प्रस्थिताः। अथवा साधु इदमुच्यते-

सत्यम् परित्यजति मुञ्चति बन्धुवर्गं शीघ्रं विहाय जननीमपि जन्मभूमिम्।
सन्त्यज्य गच्छति विदेशमभीष्टलोकं चिन्ताकुलीकृतमतिः पुरुषोऽत्र लोके।

एवं क्रमेण गच्छन्तः अवन्तीं प्राप्ताः। तत्र सिप्रा जले कृतस्नाना महाकालं प्रणम्य यावत् निर्गच्छन्ति तावत् भैरवानन्दो नाम योगी सम्मुखी बभूव। ततस्तं ब्राह्मणोचितविधिना सम्भाव्य तेनैव सह तस्य मठं जग्मुः। अथ तेन ते पृष्टाः - कुतो भवन्तः समायाता क्व यास्यथ किं प्रयोजनम्। ततः तैः अभिहितम्- वयं सिद्धियात्रिकाः तत्र यास्यामः यत्र धनाप्तिः मृत्युर्वा भविष्यति इत्येव असमाकं निश्चयः। उक्तञ्च-

दुष्प्राप्याणि बहूनि च लभन्ते वाञ्छितानि द्रविणानि।
अवसरतुलिताभिरलं तनुभिः साहसिकपुरुषाणाम्।
पतति कदाचिन्नभसः खाते पातालतोऽपि जलमेति।
दैवमचिन्त्यं बलवद् बलवान् ननु पुरुषकारोऽपि॥
अभिमतसिद्धिरशेषा भवति हि पुरुषस्य पुरुषकारेण।
दैवमिति यदपि कथयसि पुरुषगुणः सोऽप्यदृष्टाक्यः॥
भयमतुलं गुरुलोकात्तृणमिव तुलयन्ति साधुसाहसिकाः।
प्राणानद्भुतमेतच्चरितं चरितं ह्युदाराणाम्।।
क्लेशस्याङ्गमदत्त्वा सुखमेव सुखानि नेह लभ्यन्ते।
मधुभिन्मथनाऽयस्तैराश्लिष्यति बाहुभिर्लक्ष्मीम्।
तस्य कथं न चला स्यात् पत्नी विष्णोर्नृसिंहकस्यापि।
मासांश्चतुरो निद्रां यः सेवति जलगतः सततम्॥
दुरधिगमः परभागो यावत् पुरुषेन साहसं न कृतम्।
जयति तुलामधिरूढो भास्वानिह जलदपटलानि।

तत् कथ्यताम् अस्माकं कश्चित् धनोपायः विवरप्रवेश-शाकिनीसाधन-श्मशानसेवन-महामांसविक्रय-साधकवर्त्तिप्रभृतीनामेकतम इति। अद्भुतशक्तिः भवान् श्रूयते वयमपि अतिसाहसिकाः। उक्तञ्च-

महान्त एव महतामर्थं साधयितुं क्षमाः।
ऋते समुद्रादन्यः को बिभर्त्ति बडवानलम्॥

भैरवानन्दोऽपि तेषां सिद्ध्यर्थं बहुउपायं सिद्धवर्त्तिचतुष्टयं कृत्वा अर्पयत्। आह च - गम्यतां हिमालयदिशि तत्र सम्प्राप्तानां यत्र वर्त्तिः पतिष्यति तत्र निधानम् असन्दिग्धम् प्राप्य तत् स्थानं खनित्वा निधिं गृहीत्वा व्याघुट्यताम्। तथा अनुष्ठिते तेषां गच्छताम् एकतमस्य हस्तात् वर्त्तिर्निपपात। अथ असौ यावत् तं प्रदेशं खनति तावत् ताम्रमयी भूमिः। ततः तेन अभिहितम्- अहो गृह्यताम् स्वेच्छया ताम्रम्।
अन्ये प्रोचुः -भो मूढ। किम् अनेन क्रियते यत् प्रभूतमपि दारिद्र्यम् न नाशयते। तदुत्तिष्ठ अग्रतो गच्छामः।
सोऽब्रवीत्- यान्तु भवन्तः न अहमग्रे यास्यामि।

एवम् अभिधाय ताम्रं यथेच्छया गृहीत्वा प्रथमो निवृत्तः।ते त्रयोऽपि अग्रे प्रस्थिताः। अथ किञ्चिन्मात्रं गतस्य अग्रेसरस्य वर्त्तिः निपपात। सोऽपि यावत् खनितुम् आरब्धः तावत् रूप्यमयी क्षितिः।

ततः प्रहर्षितः प्राह यत् - भोः गृह्यताम् यथेच्छया रूप्यम् न अग्रे गन्तव्यम्।

तौ ऊचतुः- भोः पृष्ठतः ताम्रमयी भूमिः। अग्रतो रूप्यमयी। तत् नूनम् अग्रे सुवर्णमयी भविष्यति। किञ्च अनेन प्रभूतेनापि दारिद्र्यनाशो न भवति अतः आवाम् अग्रे यास्यावः।

एवमुक्त्वा द्वौ अपि अग्रे प्रस्थितौ। स च स्वशक्त्या रूप्यम् आदाय निवृत्तः। अथ तयोरपि गच्छतोः एकस्य अग्रे वर्तिः पपात।

सोऽपि प्रहृष्टो यावत् खनति तावत् सुवर्णभूमिं दृष्ट्वा द्वितीयं प्राह-भोः गृह्यतां स्वेच्छया सुवर्णं सुवर्णादन्यत् न किञ्चित् उत्तमं भविष्यति।

स प्राह .मूढ। न किञ्चित् वेत्सि। प्राक् ताम्रं ततो रूप्यम् ततः सुवर्णं तन्नूनमतः परं रत्नानि भविष्यन्ति। येषाम् एकतमेनापि दारिद्र्यनाशो भवति। तदुत्तिष्ठ अग्रे गच्छावः किमनेन भारभूतेनापि प्रभूतेन।

स आह- गच्छतु भवान् अहमत्र स्थितस्त्वां प्रतिपालयिष्यामि। तथानुष्ठिते सोऽपि गच्छन् एकाकी ग्रीष्मार्कप्रतापसन्तप्ततनुः पिपासाकुलितः सिद्धिमार्गच्युत इतस्चेतश्च बभ्राम। अथ एवं भ्राम्यन् तत्रैव प्रदेशे पुरुषमेकम् रुधिरप्लावितगात्रं भ्रमच्चक्रमस्तमपश्यत्।

ततो द्रुततरं गत्वा तम् अवोचत्- भोः को भवान् किमेवं चक्रेण भ्रमता शिरसि तिष्ठसि। कथय मे यदि कुत्रचित् जलमस्ति। एवम् तस्य प्रवदतः तच्चक्रः तत्क्षणात् तस्य शिरसो ब्राह्मणमस्तके चटितम्।

स आह- भद्र। किमेतत्।

स आह- यन्ममापि एवमेव एतत् शिरसि चटितम्।

स आह- यद्वा त्वमिव कश्चित् धृतसिद्धवर्त्तिः एवमागत्य त्वाम् आलापयिष्यति तदा तस्य मस्तके चटिष्यति।

स आह- कियान् कालस्तव एवं स्थितस्य।

स आह- साम्प्रतं को राजा धरणीतले।

स आह- वीणावत्सराजः।

स आह -अहं तावत् कालसङ्ख्यां न जानामि। परं यदा रामो राजा आसीत् तदाहं दारिद्र्योपहतः सिद्धवर्त्तिम् आदाय अनेन पथा समायातः। ततो मया अन्यो नरो मस्तकधृतचक्रो दृष्टः पृष्टश्च ततश्च एतत् जातम्।

स आह- भद्र। कथं तव एवं स्थितस्य भोजनजलप्राप्तिः आसीत्।

स आह- भद्र। धनदेन निधानहरणभयात् सिद्धानामेतच्चक्रपतनरूपं भयं दर्शितं तेन कश्चिदपि न आगच्छति यदि कश्चित् आयाति स क्षुत्पिपासानिद्रारहितो जरामरणवर्जितः केवलमेवं वेदनां अनुभवतीति। तदाज्ञापय मां स्वगृहाय इत्युक्त्वा गतः।

अथ तस्मिन् चिरयति स सुवर्णसिद्धिः तस्य अन्वेषणपरः तत्पदपङ्क्त्या यावत् किञ्चित् वनान्तरम् आगच्छति तावत् रुधिरप्लावितशरीरः तीक्ष्णचक्रेण मस्तके भ्रमता सवेदनः क्वनन् उपविष्टः तिष्ठतीति ददर्श। ततः तत्समीपवर्त्तिना भूत्वा सबाष्पं पृष्टः- भद्र। किमेतत्।

स आह- विधिनियोगः।

स आह- कथं तत्। कथय कारणमेतस्य।

सोऽपि तेन पृष्टः सर्वं चक्रवृत्तान्तम् अकथयत्। तत् श्रुत्वा असौ तं विगर्हयन् इदमाह- भोः लोभात्मन्। अदूरदर्शिन् निषिद्धः त्वं मया अनेकशो न अश्रुणोः मे वाक्यम् तत् किं क्रियते। विद्यावानपि कुलीनोपि परं बुद्धिरहितः लोभाभिभूतश्च त्वमेवं पराभवमलब्धाः। अथवा साधु इदमुच्यते।

वरं बुद्धिर्न सा विद्या विद्यया बुद्धिरुत्तमा।

□□□□□□□□□□□□

TRANSLATION

ഒരിടത്ത് നാലു ബ്രാഹ്മണസുഹൃത്തുക്കൾ താമസിച്ചിരുന്നു. അവരാകട്ടെ ദാരിദ്ര്യത്താൽ വലഞ്ഞ് പരസ്പരം ഇങ്ങനെ ചർച്ചചെയ്തു.- ഈ ദാരിദ്ര്യം നിന്ദ്യം തന്നെ. ഇങ്ങനെ പറയുന്നു.-

പുലി, ആന എന്നി വന്യജീവികൾ നിറഞ്ഞതും, ആൾപ്പാർപ്പില്ലാത്തതും, അപകടങ്ങൾ നിറഞ്ഞതും ആയ വനവും, പുൽമെത്തയും, വസ്ത്രമായ മരവുരിയുമാണ് ബന്ധുക്കളുടെ ഇടയിൽ ധനമില്ലാതെ കഴിയുന്നതിനേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠം.

അതുപോലെത്തന്നെ- ആർക്കാണോ ധനമില്ലാത്തത്, അവരെ നല്ലവണ്ണം സേവിച്ചാലും പ്രഭു വെറുക്കുന്നു. നല്ല ബന്ധുക്കൾ പെട്ടെന്ന് ഉപേക്ഷിക്കുന്നു. ഗുണങ്ങൾ പ്രകാശിക്കുന്നില്ല. മക്കൾ ഉപേക്ഷിക്കുന്നു. ആപത്തുകൾ വലുതാവുന്നു. നല്ല വംശത്തിൽ ജനിച്ചവളെങ്കിലും ഭാര്യ അനുസരിക്കുന്നില്ല.ന്യായമായ കാര്യങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സുഹൃത്തുക്കളും ഉപേക്ഷിക്കുന്നു.

വീരനും, സുന്ദരനും, എല്ലാവർക്കും പ്രിയപ്പെട്ടവനും, വാഗ്മിയും, എല്ലാ ശാസ്ത്രങ്ങളും അറിഞ്ഞവനും ആയിക്കൊള്ളട്ടെ, ഈ മനുഷ്യലോകത്തിൽ ഒരുവൻ ധനമില്ലെങ്കിൽ പ്രശസ്തിയും, ബഹുമാനവും നേടുന്നില്ല.ദോഷങ്ങളില്ലാത്ത അതേ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ, അതേ പേര്, കോട്ടം തട്ടാത്ത അതേ ബുദ്ധി, അതേ വാക്ക്, അതേ മനുഷ്യൻ കേവലം ധനമൊന്നിൻെറ അഭാവത്തിൽ ക്ഷണനേരം കൊണ്ട് ബഹിഷ്കൃതനാകുന്നു എന്നത് വിചിത്രം തന്നെയാണ്.

എങ്കിൽ എങ്ങോട്ടെങ്കിലും ധനം സമ്പാദിക്കാനായി പോകാം എന്ന് തീരുമാനിച്ച്, സ്വന്തം ദേശവും,സുഹൃത്തുക്കളുള്ള പട്ടണവും, ബന്ധുക്കളുള്ള വീടും, ഉപേക്ഷിച്ച് പുറപ്പെട്ടു. അതിനാലിങ്ങനെ പറയുന്നു.

സത്യമുപേക്ഷിച്ച്, ബന്ധുജനങ്ങളെ വെടിഞ്ഞ്,അമ്മയേയും, ജന്മഭൂമിയേയും എളുപ്പമുപേക്ഷിച്ച് ഈ ലോകത്തിൽ ചിന്തകൊണ്ട് വലഞ്ഞ മനുഷ്യൻ തനിക്കു മനസ്സിനുപിടിക്കുന്ന വിദേശത്തേക്ക് പോകുന്നു.

അങ്ങനെ പോകവെ അവർ അവന്തിയിലെത്തിച്ചേർന്നു. അവിടെ സിപ്രാനദിയിലെ ജലത്തിൽ കുളിച്ച് മഹാകാളനായ ശിവനെ നമസ്ക്കരിച്ച് പുറത്തേക്കിറങ്ങവെ, ഭൈരവാനന്ദൻ എന്ന യോഗി മുന്നിലെത്തി. അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെ ബ്രാഹ്മണോചിതമായ രീതിയിൽ നമസ്ക്കരിച്ച്, അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പം അദ്ദേഹത്തിൻെറ മാത്തിലേക്ക് പോയി. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു- എവിടെ നിന്നാണ് നിങ്ങൾ വരുന്നത്? എങ്ങോട്ടാണ് പോകുന്നത്? എന്താണ് കാര്യം? അപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞു.- ഞങ്ങൾ ഭാഗ്യം തേടിയിറങ്ങിയവരാണ്. എവിടെയാണോ ധനമോ മൃത്യുവോ ഉള്ളത്, അവിടേക്ക് പോകാം എന്നാണ് ഞങ്ങളുടെ നിശ്ചയം. പറയുന്നുമുണ്ട്-

ആഗ്രഹിക്കുന്നതും എന്നാൽ അസാധ്യമായതും ആയ കുറെയധികം ധനം ശരിയായ സമയത്ത് ജീവൻ പണയപ്പെടുത്തുന്ന സാഹസികരായ മനുഷ്യർ മാത്രം നേടിയെടുക്കുന്നു.

ചിലപ്പോൾ ആകാശത്തുനിന്നും ജലം വർഷിക്കുന്നു. ചിലപ്പോൾ ജലാശയത്തിലേക്ക് പാതാളത്തിൽ നിന്നും ജലമെത്തുന്നു. അതിനാൽ പ്രവചനാതീതമായ വിധി ചിലപ്പോൾ പ്രധാനമാകുന്നു. മനുഷ്യപ്രയത്നവും പ്രധാനം തന്നെയാണ്.മനുഷ്യന്റെ പ്രയത്നത്താൽ ഇഷ്ടപ്പെട്ടകാര്യം സാധിക്കുന്നു. വിധിയെന്ന് എന്തിനെ പറയുന്നുവോ, അതും അദൃഷ്ടമെന്നു പേരായ മനുഷ്യപ്രയത്നം തന്നെയാണ്.നല്ല കാര്യങ്ങളിൽ സാഹസം പ്രവർത്തിക്കാനിഷ്ടപ്പെടുന്നവർ ഈ വലിയ ലോകത്തേക്കാൾ വലിയ അതുല്യമായ ഭയത്തെ മാറ്റിവെച്ച് പ്രാണനെ പുല്ലുപോലെ അവഗണിക്കുന്നു. ഇതും ഉദാരമനസ്സുള്ള സാധുക്കളുടെ ചരിത്രവും അദ്ഭുതംതന്നെയെന്ന് ലോകമറിയുന്നു. ക്ലേശിക്കാതെ എളുപ്പത്തിൽ ഇവിടെ യാതൊന്നും ലഭിക്കുന്നില്ല. വിഷ്ണു പാലാഴികടഞ്ഞ് കുഴഞ്ഞ കൈകളാലാണ് ലക്ഷ്മിയെ ആലിംഗനം ചെയ്യുന്നത്. നരസിംഹമൂർത്തിയെങ്കിലും, ജലത്തിൽ കിടന്ന് നാലു മാസം മുഴുവൻ ഉറങ്ങുന്ന വിഷ്ണുവിന്റെ പത്നി എങ്ങനെ ചഞ്ചലയാവാതിരിക്കും. മനുഷ്യൻ സാഹസത്തിലേർപ്പെടാത്തിടത്തോളം ഐശ്വര്യം കൈവരിക്കുക അസാധ്യം തന്നെയാണ്.ഇവിടെ സൂര്യൻ തുലാരാശിയിൽ കയറി മാത്രമാണ് മേഘപടലങ്ങളെ ജയിക്കുന്നത്. അതിനാൽ അങ്ങ് പാതാളയാത്ര, യക്ഷിയെപ്രീതിപ്പെടുത്തുക, ശ്മശാനത്തിൽ വസിക്കുക, മനുഷ്യമാംസം വിൽക്കുക തുടങ്ങി ധനം നേടാനുള്ള ഏതെങ്കിലും മാർഗ്ഗം പറഞ്ഞുതന്നാലും. അങ്ങ് അദ്ഭുതശക്തികളുള്ളവനെന്നാണ് പറയപ്പെടുന്നത്. ഞങ്ങളും അതിസാഹസികരാണ്. ഇങ്ങനെ പറയപ്പെടുന്നു.

മഹാന്മാർക്ക് മാത്രമാണ് മഹാന്മാരുടെ കാര്യം സാധിക്കാനാകുന്നത്. സമുദ്രമല്ലാതെ മറ്റാരാണ് ബഡവാഗ്നി വഹിക്കുന്നത്!

ഭൈരവാനന്ദനാകട്ടെ അവരുടെ ആഗ്രഹം സാധിക്കാനായി ഏറെ ഫലം ചെയ്യുന്ന മാന്ത്രിക ഗുളികകൾ നിർമ്മിച്ച് കൊടുത്തു. എന്നിട്ട് ഇങ്ങനെ പറയുകയും ചെയ്തു- ഹിമാലയത്തിന്റെ ദിശയിലേക്ക് പോയാലും , അവിടെ എത്തിയാൽ എവിടെയാണോ ഗുളിക വീഴുന്നത്, അവിടെ നിശ്ചയമായും നിധിയുണ്ടെന്നറിഞ്ഞ്, അവിടെ കുഴിച്ച് നിധി കൈവശപ്പെടുത്തി തിരിച്ചു പോന്നാലും. അതനുസരിച്ച് സഞ്ചരിക്കവെ ഒരുവന്റെ കൈയ്യിൽനിന്ന് ഗുളിക വീണു. അപ്പോൾ അയാൾ അവിടെ കുഴിക്കാനൊരുങ്ങിയതും,അവിടെ ചെമ്പ് ഭൂമി കണ്ടു.

അപ്പോൾ അയാൾ പറഞ്ഞു.- സ്വന്തം ഇഷ്ടപ്രകാരം ചെമ്പ് എടുത്താലും.

മറ്റുള്ളവർ പറഞ്ഞു- അല്ലയോ വിഡ്ഢി! കുറേയേറെയുണ്ടെങ്കിലും ദാരിദ്ര്യം നശിപ്പിക്കാത്ത ഇതുകൊണ്ട് എന്താണ് കാര്യം? അതുകൊണ്ട് എഴുന്നേൽക്കൂ. മുന്നോട്ട് പോകാം.അയാൾ പറഞ്ഞു.- നിങ്ങൾ പോയാലും, ഞാൻ മുന്നോട്ട് വരുന്നില്ല. ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞ് , ഇഷ്ടം പോലെ ചെമ്പെടുത്ത് ആദ്യത്തെ മനുഷ്യൻ മടങ്ങിപ്പോയി.മറ്റ് മൂവരും മുന്നോട്ട് പുറപ്പെട്ടു. അങ്ങനെ കുറച്ചുമാത്രം പോയപ്പോൾ മുൻപിൽ നടക്കുന്ന ആളുടെ ഗുളിക താഴെ വീണു. അയാളും കുഴിക്കാൻ തുടങ്ങവെ വെള്ളികൊണ്ടുള്ള മണ്ണ് കണ്ടു.അപ്പോൾ സന്തുഷ്ടനായി പറഞ്ഞു- ഇഷ്ടപ്രകാരം വെള്ളി എടുത്താലും, ഇനി മുന്നോട്ട് പോകേണ്ടതില്ല.

മറ്റു രണ്ടുപേരും പറഞ്ഞു-പുറകിൽ ചെമ്പുഭൂമി, മുൻപിൽ വെള്ളിഭൂമി. എങ്കിൽ തീർച്ചയായും ഇതിനു ശേഷം സ്വർണ്ണമണ്ണ് ഉണ്ടാകും.എത്രയേറെയുണ്ടായാലും ഇത്ദാരിദ്ര്യം ശമിപ്പിക്കുകയില്ല. അതിനാൽ ഞങ്ങൾ മുന്നോട്ട് പോകുന്നു. എന്ന്

പറഞ്ഞ് രണ്ട് പേരും മുന്നോട്ട് പുറപ്പെട്ടു. അങ്ങനെ പോകുന്ന അവരിൽ ഒരുവന്റെ മുന്നിൽ ഗുളിക വീണു. അയാളാകട്ടെ സന്തുഷ്ടനായി കുഴിക്കാനൊരുങ്ങവെ സ്വർണ്ണമണ്ണ് കണ്ട് രണ്ടാമനോട് പറഞ്ഞു.- സ്വർണ്ണം ഇഷ്ടം പോലെ എടുത്തുകൊള്ളൂ. സ്വർണ്ണത്തേക്കാൾ കേമമായി മറ്റൊന്നും തന്നെയുണ്ടാവുകയില്ലല്ലോ!

അയാൾ പറഞ്ഞു- വിഡ്ഢി! യാതൊന്നും നിങ്ങൾക്കറിയുകയില്ല. ആദ്യം ചെമ്പ്, പിന്നെ വെള്ളി, അതിനുശേഷം സ്വർണ്ണം. അതിനാൽ തീർച്ചയായും തൊട്ടുമുൻപിൽ, ഒന്നുണ്ടെങ്കിൽ തന്നെ ദാരിദ്ര്യം ഇല്ലാതാകുന്ന രത്നങ്ങളായിരിക്കും. അതിനാൽ എഴുന്നേൽക്കൂ. മുന്നോട്ട് നടക്കാം. ഭാരമേറിയ ഇത് ഏറെയുണ്ടായിട്ടെന്താണ്?

അയാൾ പറഞ്ഞു.- നിങ്ങൾ പോയാലും. ഞാനിവിടെ നിങ്ങളെ കാത്തുനിൽക്കാം. അങ്ങനെ അയാൾ ഒറ്റയ്ക്ക് പോകവെ ഗ്രീഷ്മകാലത്തെ വെയിലേറ്റ് തപിക്കുന്ന ദേഹത്തോടെ , ദാഹിച്ച് വലഞ്ഞ് തന്റെ ലക്ഷ്യത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിച്ച് അവിടേയും ഇവിടേയും ചുറ്റിത്തിരിഞ്ഞു.അങ്ങനെ ചുറ്റിത്തിരിയവെ, അവിടെ ചക്രം തിരിയുന്ന ശിരസ്സും, രക്തമൊലിക്കുന്ന ദേഹവുമുള്ള ഒരു മനുഷ്യനെക്കണ്ടു. അപ്പോൾ വേഗം പോയി അയാളോട് ചോദിച്ചു- നിങ്ങൾ ആരാണ്? എന്താണിങ്ങനെ ചക്രം തിരിയുന്ന ശിരസ്സുമായി നിൽക്കുന്നത്? ഇവിടെ എവിടെയെങ്കിലും വെള്ളം കിട്ടുമോ എന്ന് പറയൂ. ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞതും, ആ ക്ഷണത്തിൽ ആ ചക്രം അയാളുടെ ശിരസ്സിൽ നിന്നും ബ്രാഹ്മണന്റെ ശിരസ്സിലേക്ക് കയറി.

അയാൾ ചോദിച്ചു- ഭദ്ര! എന്താണിത്?

അയാൾ മറുപടി പറഞ്ഞു- എന്റെ ശിരസ്സിലും ഇത് ഇങ്ങനെത്തന്നെയാണ് കയറിയത്.

അയാൾ ചോദിച്ചു- എപ്പോഴാണിത് ഇറങ്ങുക എന്ന് പറഞ്ഞാലും? എനിക്ക് വല്ലാതെ വേദനിക്കുന്നു.

അയാൾ പറഞ്ഞു- എപ്പോഴാണോ നിങ്ങളെപ്പോലെ മന്ത്രികഗുളിക ധരിച്ച ഒരാൾ വന്ന് നിങ്ങളോട് ഇതുപോലെ സംസാരിക്കുന്നത്,അപ്പോൾ അയാളുടെ ശിരസ്സിൽ കയറും.

അയാൾ ചോദിച്ചു- എത്ര കാലമായി നിങ്ങളിങ്ങനെ നിൽക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിട്ട്?

അയാൾ ചോദിച്ചു- ഇപ്പോൾ ആരാണ് ഭൂമിയിൽ രാജാവ്? അയാൾ മറുപടി പറഞ്ഞു- വീണാവത്സരാജൻ.

അയാൾ പറഞ്ഞു- എനിക്ക് കാലത്തിന്റെ കണക്ക് അറിയില്ല. എന്നാൽ രാമൻ രാജാവായിരുന്ന കാലത്താണ് ദാരിദ്ര്യത്താൽ വലഞ്ഞ ഞാൻ ഈ വഴിക്ക് വന്നത്. അപ്പോൾ മറ്റൊരാൾ തലയിൽ ചക്രവുമായി നിൽക്കുന്നതു കണ്ട് വിവരമാരാഞ്ഞു, അങ്ങനെ ഇത് തലയിൽ കയറുകയും ചെയ്തു.

അയാൾ ചോദിച്ചു- ഇങ്ങനെ നിൽക്കുന്ന നിങ്ങൾക്ക് എങ്ങനെയാണ് ഭക്ഷണവും ജലവും ലഭിച്ചിരുന്നത്?

അയാൾ മറുപടി പറഞ്ഞു- ഭദ്ര! കുബേരൻ നിധി അപഹരിക്കും എന്ന ഭയത്താൽ ധനം ആഗ്രഹിച്ച് വരുന്നവരിൽ ചക്രം പതിക്കുമെന്ന ഭയം ജനിപ്പിച്ചു. അതിനാലിവിടേക്ക് ആരും വരികയില്ല. ഇനി ആരെങ്കിലും വന്നാലും, അയാൾ

വിശപ്പും ദാഹവും, ഉറക്കവും ഇല്ലാതെ വാർദ്ധക്യമോ, മരണമോ സംഭവിക്കാതെ ഈ വേദനമാത്രം ഇതു പോലെ അനുഭവിക്കുന്നു. അതിനാൽ എനിക്ക് വീട്ടിലേക്ക് പോകുവാൻ അനുമതി തന്നാലും - എന്ന് പറഞ്ഞ് യാത്രയായി.

അനന്തരം, അയാൾ വൈകിക്കുന്നതുകണ്ട് ആ സ്വർണ്ണം ലഭിച്ചയാൾ അയാളെ അന്വേഷിച്ച് കാലടിപ്പാടുകൾ തിരഞ്ഞ്, കാട്ടിനുള്ളിലേക്ക് വന്നതും, രക്തത്തിൽ മുങ്ങി ശിരസ്സിൽ വളരെ വേഗം തിരിയുന്ന ചക്രവുമായി വേദനയിൽ നിലവിളിച്ചു കൊണ്ട് ഇരിക്കുന്ന അയാളെ കണ്ടു. അപ്പോൾ അയാളുടെ അടുത്ത് ചെന്ന് കരഞ്ഞുകൊണ്ട് ചോദിച്ചു- ഭദ്ര! എന്താണിത്?

അയാൾ മറുപടി പറഞ്ഞു- വിധിയുടെ നിയോഗം.

അയാൾ ചോദിച്ചു- അതെങ്ങനെ? എന്താണിതിനു കാരണം? അയാളാകട്ടെ ചോദിച്ചപ്പോൾ എല്ലാ കഥയും പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടിട്ട് സ്വർണ്ണം ലഭിച്ചയാൾ രണ്ടാമനെ നിന്ദിച്ചു കൊണ്ട് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു- അല്ലയോ അത്യാഗ്രഹീ! ദീർഘദർശനമില്ലാത്തവനേ! പലവട്ടം നിങ്ങളെ ഞാൻ തടഞ്ഞു. എന്നാൽ നിങ്ങൾ എന്റെ വാക്കുകൾ കേട്ടതേയില്ല. ഇനി എന്തു ചെയ്യും? വിദ്യാസമ്പന്നനെങ്കിലും, ഉന്നതകുലത്തിൽ ജനിച്ചവനെങ്കിലും, ബുദ്ധിയില്ലാത്തവനും, അതിലേറെ അത്യാഗ്രഹത്തിന്നടിമപ്പെട്ടവനുമായ നിനക്ക് ഈ ഗതി വന്നു. അല്ലെങ്കിൽ ഈ പറയുന്നത് ശരിതന്നെയാണ്. ബുദ്ധിയാണ് വിദ്യയേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠം.

□□□□□□□□□□□□

VERSES WITH PROSE ORDER

Verse no:1

वरं वनं व्याघ्रगजादिसेवितं जनेन हीनं बहुकण्टकावृतम्।

तृणानि शय्या परिधानवल्कलं न बन्धुमध्ये धनहीनजीवितम्।

अन्वयः- व्याघ्रागजादिसेवितं बहुकण्टकावृतं जनेन हीनं वनं वरं तृणानि शय्या परिधानवल्कलं वरं किन्तु बन्धुमध्ये धनहीनजीवनं वरं न।

Verse no:2

स्वामी द्वेष्टि सुसेवितोऽपि सहसा प्रोज्झन्ति सद्बान्धवाः

राजन्ते न गुणस्त्यजन्ति तनुजाः स्फारीभवन्त्यापदः।

भार्या साधु सुवंशजाऽपि भजते नो यान्ति मित्राणि च

न्यायारोपितविक्रमाण्यपि नृणां येषाम् न हि स्याद्धनम्॥

अन्वयः- हि येषां नृणां धनं न स्यात् तैः सुसेवितः अपि स्वामि द्वेष्टि। सद्बान्धवाः सहसा प्रोज्झन्ति गुणाः न राजन्ते तनुजाः त्यजन्ति आपदः स्फारीभवन्ति सुवंशजा अपि भार्या साधु नो भजते न्यायारोपितविक्रमाणि मित्राणि अपि यान्ति।

Verse no:3 शूरः सुरूपः सुभगश्च वाग्मी शस्त्राणि शास्त्राणि विदाङ्करोतु।

अर्थं विना नैव यशश्च मानं प्राप्नोति मर्त्योऽत्र मनुष्यलोके।

अन्वयः- शूरः सुरूपः सुभगः वाग्मी शस्त्राणि शास्त्राणि विदांकरोतु। नाम अत्र मनुष्यलोके मर्त्यः अर्थं विना यशः मानं च नैव प्राप्नोति।

Verse no:4

तानीन्द्रियाण्यविकलानि तदेव नाम सा बुद्धिरप्रतिहता वचनं तदेव।

अर्थोष्मणा विरहितः पुरुषः स एव बाह्यः क्षणेन भवतीति विचित्रमेतत्॥

अन्वयः- तानि एव अविकलानि इन्द्रियाणि तदेव नाम सा एव अप्रतिहता बुद्धिः तदेव वचनं अर्थोष्मणा विरहितः स एव पुरुषः क्षणेन बाह्यः भवति इति एतद् विचित्रम्।

Verse no:5

सत्यम् परित्यजति मुञ्चति बन्धुवर्गं शीघ्रं विहाय जननीमपि जन्मभूमिम्।

सन्त्यज्य गच्छति विदेशमभीष्टलोकं चिन्ताकुलीकृतमतिः पुरुषोऽत्र लोके।

अन्वयः- अत्र लोके चिन्ताकुलीकृतमति पुरुषः सत्यं परित्यजति बन्धुवर्गं मुञ्चति जननीं जन्मभूमिं च अपि विहाय अभीष्टलोकं सन्त्यज्य शीघ्रं विदेशं गच्छति।

Verse no:6 दुष्प्राप्याणि बहूनि च लभन्ते वाञ्छितानि द्रविणानि।

अवसरतुलिताभिरलं तनुभिः साहसिकपुरुषाणाम्।

अन्वयः- साहसिकपुरुषाणाम् अलं अवसरतुलिताभिः तनुभिः दुष्प्राप्याणि बहूनि वाञ्छितानि द्रविणानि च लभ्यन्ते।

Verse no:7 पतति कदाचिन्नभसः खाते पातालतोऽपि जलमेति।

दैवमचिन्त्यं बलवद् बलवान् ननु पुरुषकारोऽपि॥

अन्वयः- कदाचित् खाते नभसः जलं पतति कदाचित् च पातालतः अपि खाते जलं एति। अचिन्त्यं दैवं बलवत् पुरुषकारः अपि बलवान् ननु।

Verse no:8 अभिमतसिद्धिरशेषा भवति हि पुरुषस्य पुरुषकारेण।

दैवमिति यदपि कथयसि पुरुषगुणः सोऽप्यदृष्टाख्यः॥

अन्वयः- पुरुषकारेण पुरुषस्य अशेषा अभिमतसिद्धिः भवति हि यदपि दैवमिति कथयसि स अपि अदृष्टाख्यः पुरुषगुणः एव।

Verse no:9 भयमतुलं गुरुलोकात्तृणमिव तुलयन्ति साधुसाहसिकाः।

प्राणानद्भुतमेतच्चरितं चरितं ह्युदाराणाम्।।

अन्वयः- साहसिकाः प्राणान् तृणमिव साधु तुलयन्ति।एतद् अद्भुतं चरितं। हि उदाराणां चरितं च द्वयं लोकात् गुरुः अतुलं च भवति।

Verse no:10 क्लेशस्याङ्गमदत्त्वा सुखमेव सुखानि नेह लभ्यन्ते।

मधुभिन्मथनाऽयस्तैराश्लिष्यति बाहुभिर्लक्ष्मीम्।

अन्वयः- इह क्लेशस्य अङ्गम् अदत्वा सुखमेव सुखानि न लभ्यन्ते। मधुभित् मथनायस्तैः बाहुभिः लाक्ष्मीम् आश्लिष्यति।

Verse no:11 तस्य कथं न चला स्यात् पत्नी विष्णोर्नृसिंहकस्यापि।

मासांश्चतुरो निद्रां यः सेवति जलगतः सततम्॥

अन्वयः- यः जलगतः चतुरः मासान् सततं निद्रां सेवति तस्य विष्णोः नृसिंहकस्य अपि पत्नी कथं चला न स्यात्।

Verse no:12 दुरधिगमः परभागो यावत् पुरुषेन साहसं न कृतम्।

जयति तुलामधिरूढो भास्वानिह जलदपटलानि।

अन्वयः- यावत् पुरुषेण साहसं न कृतं परभागः दुरधिगमः इह भास्वान् तुलामधिरूढः एव जलदपटलानि जयति।

Verse no:13 महान्त एव महतामर्थं साधयितुं क्षमाः।

ऋते समुद्रादन्यः को बिभर्त्ति बडवानलम्॥

अन्वयः- महान्त एव महतां अर्थं साधयितुं क्षमाः समुद्रात् अन्यः कः बडवानलं बिभर्त्ति।

□□□□□□□□□□□□

STORY NO 3

मत्स्यमण्डूककथा

कस्मिंश्चित् जलाशये शतबुद्धिः सहस्रबुद्धिश्च द्वौ मत्स्यौ निवसतः स्म। अथ तयोः एकबुद्धिर्नाम मण्डूको मित्रतां गतः। एवं ते त्रयोऽपि कञ्चित् कालं वेलायां सुभाषितसुखम् अनुभूय भूयोऽपि सलिलं प्रविशन्ति। अथ कदाचित् तेषां गोष्ठीगतानां जालहस्ताः धीवराः प्रभूतैः मत्स्यैः व्यापादितैः मस्तके विधृतैः अस्तमनवेलायां तस्मिन् जलाशये समायाताः।ततः सलिलाशयं दृष्ट्वा मिथः प्रोचुः- अहो। बहुमत्स्योऽयं ह्रदो दृश्यते स्वल्पसलिलश्च। तत् प्रभाते अत्र आगमिष्यामः। एवमुक्त्वा स्वगृहं गताः। मत्स्याश्च विषण्णवदना मिथो मन्त्रं चक्रुः। ततो मण्डूकः आह- भोः शतबुद्धे । श्रुतं धीवरोक्तं भवता। तत् किमत्र युज्यते कर्त्तुम्। पलायनम् अवष्टम्भो वा। यत् कर्त्तुं युक्तं भवति तत् आदिश्यताम् अद्य। तत् श्रुत्वा सहस्रबुद्धिः प्रहस्य प्राह- भो मित्र। मा भैषीः यतो वचनश्रवणमात्रादेव भयं न कार्य्यम्। उक्तञ्च-

सर्पाणाञ्च खलानाञ्च सर्वेषां दुष्टचेतसाम्।
अभिप्राया न सिध्यन्ति तेनेदं वर्त्तते जगत्।

तत् तावत् तेषाम् आगमनमपि न सम्पत्स्यते भविष्यते वा तर्हि त्वां बुद्धिप्रभावेण आत्मसहितं रक्षयिष्यामि। यतः अनेकां सलिलगतिचर्य्याम् अहं जानामि। तत् आकर्ण्य शतबुद्धिः आह- भोः युक्तमुक्तं भवता सहस्रबुद्धिरेव भवान्। अथवा साधु इदमुच्यते-

बुद्धेर्बुद्धिमतां लोके नास्त्यगम्यं हि किञ्चन।
बुद्ध्या यतो हता नन्दाश्चाणक्येनासिपाणयः।
न यत्रास्ति गतिर्वायोः रश्मीनाञ्च विवस्वतः।
तत्रापि प्रविशत्याशु बुद्धिर्बुद्धिमतां सदा।

ततो वचनश्रवणमात्रादपि पितृपर्य्यायगत जन्मस्थानं त्यक्तुं न शक्यते। उक्तञ्च-

न तत् स्वर्गेऽपि सौख्यं स्यात् दिव्यस्पर्शनशोभने।
कुस्थानेऽपि भवेत् पुंसां जन्मनो यत्र सम्भवः।

तन्न कदाचिदपि गन्तव्यम्। अहं त्वां स्वबुद्धिप्रभावेण रक्षयिष्यामि। मण्डूक आह। भद्रौ मम तावत् एका एव बुद्धिः पलायनपरा तत् अहम् अन्यम् जलाश्यं अद्य एव सभार्य्यो यास्यामि। एवमुक्त्वा स मण्डूको रात्रौ एव अन्यजलशयं गतः। धीवरैः अपि प्रभाते आगत्य जघन्यमध्यमोत्तमजलचरा मत्स्यकूर्ममण्डूककर्कटादयो गृहीताः तौ अपि शतबुद्धिसहस्रबुद्धी सभार्य्यौ पलायमानौ चिरम् आत्मानं गतिविशेषविज्ञानैः कुटिलचारेण रक्षन्तौ अपि जाले पतितौ व्यापादितौ च। अथ अपराह्णसमये प्रहृष्टास्ते धीवराः स्वगृहं प्रति प्रस्थिताः। गुरुत्वाच्च एकेन शतबुद्धिः स्कन्धे कृतः सहस्रबुद्धिः प्रलम्बमानो नीयते। ततश्च वापीकण्ठोपगतेन मण्डूकेन तौ तथा नीयमानौ दृष्वा अभिहिता स्वपत्नी- प्रिये पश्य पश्य

शतबुद्धिः शिरस्थोऽयं लम्बते च सहस्रधीः।
एकबुद्धिरहं भद्रे क्रीडामि विमले जले।

अतश्च वरं बुद्धिर्न सा विद्या।

TRANSLATION

മത്സ്യ -മണ്ഡൂക കഥ

ഒരിടത്ത് ഒരു ജലാശയത്തിൽ ശതബുദ്ധി എന്നും, സഹസ്രബുദ്ധി എന്നും പേരായ രണ്ട് മത്സ്യങ്ങൾ താമസിച്ചിരുന്നു. ഒരിക്കൽ അവരുമായി എകബുദ്ധി എന്നു പേരായ തവള സുഹൃത്തിലായി. അങ്ങനെ അവർ മൂവരും, കുറച്ചു സമയം തീരത്തിരുന്ന് നല്ലവാക്കുകൾ പറഞ്ഞ് രസിച്ച് വീണ്ടും വെള്ളത്തിലേക്ക് മടങ്ങുമായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ അവർ അങ്ങനെ ഒരുമിച്ചിരിക്കവെ, വലയെടുത്ത മുക്കുവന്മാർ തങ്ങൾ പിടിച്ച മത്സ്യങ്ങളെല്ലാം തലയിൽ ചുമന്നുകൊണ്ട് സന്ധ്യാസമയത്ത് ആ ജലാശയത്തിലേക്ക് വന്നു ചേർന്നു. ആ ജലാശയം കണ്ട് പരസ്പരം പറഞ്ഞു- എന്തത്ഭുതം!വെള്ളം കുറവുമാത്രമുള്ള ഈ തടാകത്തിൽ ഏറെ മത്സ്യങ്ങളുള്ളതായി കാണുന്നു. അതിനാൽ രാവിലെ നമുക്ക് ഇവിടേക്ക് വരാം. ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞ് സ്വന്തം വീട്ടിലേക്ക് മടങ്ങി. മത്സ്യങ്ങളാകട്ടെ പരിഭ്രമിച്ചുകൊണ്ട് ഇങ്ങനെ പരസ്പരം സംസാരിച്ചു- അപ്പോൾ തവള പറഞ്ഞു- അല്ലയോ ശതബുദ്ധീ! മുക്കുവർ പറഞ്ഞത് നിങ്ങൾ കേട്ടില്ലേ? എങ്കിലിനി എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്? ഓടിപ്പോകണോ അതോ ഇവിടെത്തന്നെ നിൽക്കണോ?എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്ന് ഇന്നു തന്നെ പറഞ്ഞുതന്നാലും.അതു കേട്ട് , സഹസ്രബുദ്ധി പറഞ്ഞു- അല്ലയോ കൂട്ടുകാരാ! വാക്കുകൾ കേട്ടതുകൊണ്ട് മാത്രം ഭയക്കേണ്ടതില്ല. ഇങ്ങനെ പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു-

സർപ്പങ്ങളുടേയും, ദുഷ്ടന്മാരുടേയും അപ്രകാരം ദുഷിച്ചമനസ്സുള്ളവരുടേയും ആഗ്രഹങ്ങൾ നടക്കുകയില്ല. അതിനാലാണ് ഈ ലോകം നിലനിൽക്കുന്നത്.അതിനാലവർ വരികപോലും ഇല്ല. ഇനി വന്നാൽത്തന്നെ എന്നോടൊപ്പം എൻെറ ബുദ്ധിശക്തികൊണ്ട് നിങ്ങളേയും സംരക്ഷിക്കും ; കാരണം പലതരത്തിൽ ജലത്തിൽ സഞ്ചരിക്കാൻ എനിക്ക് സാധിക്കും. അത് കേട്ട് ശതബുദ്ധി പറഞ്ഞു- ഇങ്ങൾ പറഞ്ഞത് ശരിതന്നെയാണ് . നിങ്ങൾ ആയിരം ബുദ്ധിയുള്ളവൻ തന്നെയാണ്. അല്ലെങ്കിൽ ഇത് സത്യം തന്നെയാണ്-

ഈ ലോകത്തിൽ ബുദ്ധിയുള്ളവരുടെ ബുദ്ധിക്ക് അസാധ്യമായൊന്നും തന്നെയില്ല. കാരണം വാളെടുത്ത നന്ദന്മാരെ ചാണക്യൻ തൻെറ ബുദ്ധികൊണ്ടാണ് വധിച്ചത്. ബുദ്ധിയുള്ളവരുടെ ബുദ്ധി വായുസഞ്ചാരമില്ലാത്തിടത്തും, സൂര്യകിരണങ്ങളില്ലാത്തിടത്തും, എപ്പോഴും എളുപ്പത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നു.അതുമല്ല വാക്കു കേട്ടതു കൊണ്ട് മാത്രം പൈതൃകമായി താമസിച്ചുവന്ന ജന്മസ്ഥലം ഉപേക്ഷിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ദിവ്യസ്പർശത്താൽ മനോഹരമായ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പോലും,

ജന്മമെടുത്ത നശിച്ച സ്ഥലത്ത് ലഭിക്കുന്ന സുഖം മനുഷ്യന് ലഭിക്കുകയില്ല. അതിനാൽ എങ്ങോട്ടും പോകേണ്ടതില്ല. ഞാൻ നിങ്ങളെ സ്വന്തം ബുദ്ധിശക്തികൊണ്ട് സംരക്ഷിക്കും. തവള പറഞ്ഞു- എനിക്ക് ഓടിപ്പോകാമെന്ന ഒരേയൊരു ഉപായമാണ് തോന്നുന്നത്. അതിനാൽ ഞാൻ മറ്റൊരു ജലാശയത്തിലേക്ക് ഇന്നു തന്നെ ഭാര്യയേയും കൂട്ടി പോകും. എന്നു പറഞ്ഞ് ആ തവള രാത്രിയിൽ തന്നെ മറ്റൊരു ജലാശയത്തിലേക്ക് പോയി. മുക്കുവരാകട്ടെ,രാവിലെ വന്ന് പിടിക്കാൻ സാധിക്കുന്ന വലുപ്പമുള്ള മത്സ്യങ്ങൾ, ആമകൾ, തവളകൾ, ഞണ്ടുകൾ എന്നിവയെ പിടിച്ചു. ആ

ശതബുദ്ധിയും, സഹസ്രബുദ്ധിയുമാകട്ടെ, ഭാര്യമാരോടൊത്ത് പലായനം ചെയ്യവെ, പലതരം ചലനങ്ങളിലൂടെ കുറേ നേരം സ്വയം സംരക്ഷിച്ചുവെങ്കിലും, ഒടുവിൽ വെള്ളത്തിൽ വീഴുകയും, വധിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. പിന്നീട് വൈകുന്നേരം സന്തുഷ്ടരായ ആ മുക്കുവന്മാർ സ്വന്തം വീട്ടിലേക്ക് പോയി. ഭാരക്കൂടുതൽ കൊണ്ട് ഒരുവൻ ശതബുദ്ധിയെ തോളിൽ വെച്ചും സഹസ്രബുദ്ധിയെ കൈയ്യിൽ തൂക്കിപ്പിടിച്ചുമാണ് കൊണ്ടുപോയിരുന്നത്. അപ്പോൾ കുളത്തിന്റെ തീരത്തിരുന്നിരുന്ന തവള അവരെ അങ്ങനെ കൊണ്ടുപോകുന്നതു കണ്ട് സ്വന്തം ഭാര്യയോട് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു-നോക്കൂ, നോക്കൂ,ശതബുദ്ധി തലയിലിരിക്കുന്നു , സഹസ്രബുദ്ധി തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്നു. ഒരേയൊരു ബുദ്ധിയുള്ള ഞാനാകട്ടെ ശുദ്ധജലത്തിൽ കളിക്കുന്നു. അതിനാൽ വിദ്യയല്ല ബുദ്ധിയാണ് നല്ലതെന്ന് നിങ്ങൾ പറഞ്ഞതിൽ എന്റെ അഭിപ്രായം ഇതാണ് വെറും ബുദ്ധിമാത്രം പ്രമാണമാവുന്നില്ല.

□□□□□□□□□□□□

VERSES WITH PROSE ORDER

Verse no:1 सर्पाणाञ्च खलानाञ्च सर्वेषां दुष्टचेतसाम्।

अभिप्राया न सिध्यन्ति तेनेदं वर्त्तते जगत्।

अन्वयः- सर्पाणां खलानां च सर्वेषां दुष्टचेतसां अभिप्राया न सिद्ध्यन्ति। तेन इदं जगत् वर्त्तते।

Verse no:2 बुद्धेर्बुद्धिमतां लोके नास्त्यगम्यं हि किञ्चन।

बुद्ध्या यतो हता नन्दाश्चाणक्येनासिपाणयः।

अन्वयः- लोके बुद्धिमतां बुद्धेः किञ्चन अगम्यं नास्ति।हि यतः चाणक्येन बुद्ध्या असिपाणयः नन्दाः हताः।

Verse no:3 न यत्रास्ति गतिर्वायोः रश्मीनाञ्च विवस्वतः।

तत्रापि प्रविशत्याशु बुद्धिर्बुद्धिमतां सदा।

अन्वयः- यत्र वायोः विवस्वतः रश्मीनां च गतिः न अस्ति तत्रापि बुद्धिमतां बुद्धिः सदा आशु प्रविशति।

Verse no:4 न तत् स्वर्गेऽपि सौख्यं स्यात् दिव्यस्पर्शनशोभने।

कुस्थानेऽपि भवेत् पुंसां जन्मनो यत्र सम्भवः।

अन्वयः- शोभने स्वर्गेऽपि दिव्यस्पर्शेन तत् सौख्यं न स्यात् यत्र जन्मनः संभवः कुत्स्थानेऽपि भवेत्।

Verse no:5 शतबुद्धिः शिरस्थोऽयं लम्बते च सहस्रधीः।

एकबुद्धिरहं भद्रे क्रीडामि विमले जले।

अन्वयः- हे भद्रे। शिरस्थः अयं शतबुद्धिः सहस्रबुद्धिः लम्बते। एकबुद्धिः अहं विमले जले क्रीडामि।

□□□□□□□□□□□□

कथा - ४

सिंहकारकाः मूर्खब्राह्मणाः।

कस्मिंश्चिदधिष्ठाने चत्वारो ब्राह्मणपुत्राः परं मित्रभावमुपगता वसन्ति स्म। तेषां त्रयः शास्त्रपारंगताः परंतु बुद्धिरहिताः। एकस्तु बुद्धिमान् केवलं शास्त्रपराङ्मुखः। अथ तैः कदाचिन्मित्रैर्मन्त्रितम्। - "को गुणो विद्याया येन देशान्तरं गत्वा भूपतीन् परितोष्यार्थोपार्जना न क्रियते? तत्पूर्वदेशं गच्छामः।" तथानुष्ठिते कंचिन्मार्गं गत्वा तेषां ज्येष्ठतरः प्राह - "अहो अस्माकमेकश्चतुर्थो मूढः केवलं बुद्धिमान्। न च राजप्रतिग्रहो बुद्ध्या लभ्यते विद्यां विना। तन्नास्मै स्वोपार्जितं दास्यामि। तद्गच्छतु गृहम्।" ततो द्वितीयेनाभिहितम् - "भोः सुबुद्धे! गच्छ त्वं स्वगृहे यतस्ते विद्या नास्ति।" ततस्तृतीयेनाभिहितम् - "अहो न युज्यत एवं कर्तुं यतो वयं बाल्यात्प्रभृत्येकत्र क्रीडिताः। तदागच्छतु महानुभावोऽस्मदुपार्जितवित्तस्य संविभागी भविष्यतीति। उक्तं च -

किं तया क्रियते लक्ष्म्या या वधूरिव केवला।
या च वेश्येव सामान्या पथिकैरुपभुज्यते ।।३७।।

तथा च -

अयं निजः परो वेति गणना लघुचेतसाम्।
उदारचरितानां च वसुधैव कुटुम्बकम् ।।३८।।

तदागच्छत्वेषोऽपीति। तथानुष्ठिते तैर्मार्गाश्रितैरटव्यां मृतसिंहस्यास्थीनि दृष्टानि। ततश्चैकेनाभिहितम् - "यदहो विद्याप्रत्ययः क्रियते। किंचिदेतत्सत्त्वं मृतं तिष्ठति। तद्विद्याप्रभावेन जीवसहितं

कुर्मः। अहमस्थिसंचयं करोमि।" ततश्चैकेनौत्सुक्यादस्थिसंचयः कृतः। द्वितीयेन चर्ममांसरुधिरं संयोजितम्। तृतीयोऽपि यावज्जीवं संचारयति तावत्सुबुद्धिना निषिद्धः - "भोस्तिष्ठतु भवान्। एष सिंहो निष्पाद्यते। यद्येनं सजीवं करिष्यसि ततः सर्वानपि व्यापादयिष्यति।" इति तेनाभिहितः। स आह - "धिङ्मूर्ख! नाहं विद्याया विफलतां करोमि।" ततस्तेनाभिहितम् - "तर्हि प्रतीक्षस्व क्षणं यावदहं वृक्षमारोहामि।" तथानुष्ठिते यावत्सजीवः कृतस्तावत्ते त्रयोऽपि सिंहेनोत्थाय व्यापादिताः। स च पुनर्वृक्षादवतीर्य गृहे गतः। अतोऽहं ब्रवीमि।

वरं बुद्धिर्न सा विद्या विद्याया बुद्धिरुत्तमा।
बुद्धिहीना विनश्यन्ति यथा ते सिंहकारकाः ॥३९॥

अतः परमुक्तं च।

अपि शास्त्रेषु कुशला लोकाचारविवर्जिताः।
सर्वे ते हास्यतां यान्ति यथा ते मूर्खपण्डिताः ॥४०॥

चक्रधर आह - "कथमेतत्?" सोऽब्रवीत् -

Fourth story
The lion - makers

In a particular city there lived four Brahmin boys. They lived in good friendship. Three of them were well versed in sastras but they haven't commonsense. The other one is not studied sastras but he had good commonsense. Once they came together and discussed each other. They said - "what is the use of this knowledge if not earn money with it by impressing the kings of far off lands. So we can go to eastern places".

Accordingly they set out to east and they covered some distance, then the eldest of them said - "Oh! friends, among the four people one has only commonsense, not a scholar. The King do not give money only for those who have commonsense; but scholarship. So I do not share my income with him. So let him go home". Then the second person said - "O! Subuddhe! (man of good commonsense) you may return to home; because you have no scholarship". On hearing this the third one told (others) - "Hey! It is not proper to behave like this; because we have grown up and played together since our childhood. So let him come with us and we should give him a part of our income".

There is a saying -

"What is the use of that wealth which is like one's own wife (vadhu); and which is not a common property like a harlot, enjoyed by travellers.

And also -

It is mine, that is yours is the view of the narrow minded people. The generous people think the whole earth as their family. So let him come with us".

Finally all others also agreed with him and all proceeded on their way. While they were reaching in a forest they saw bones of some animal lying there. Then one of them said - "Oh! today we can test, what we have studied. This is the bone of a dead animal. By using our knowledge we can make it alive. I will collect its bones". And only by curiosity he collected and joined well all bones. The second added skin, blood and flesh to it. After that when the third person started to put life in it the forth man, Subuddhi tried to stop him and said - "Oh! friend, please wait; you are going to give re-birth to a lion. If you make it alive it will eat all of us".

Even if he tried to stop like this, the third man, one who is going to put life in it, said - "O! fool! I am not going to waste my

knowledge". On hearing this reply the fourth fellow told him - "if so wait a moment; till I climb up this tree". He did so, then the third man gave life into that lion; the lion got up immediately and killed all three Brahmin youths. After some time Subuddhi, the fourth Brahmin boy came down and went to his home.

So I say that goodsense is better not the (bookish) knowledge.

On hearing this Suvarnasiddhi continued - "Though well - versed in science but ignorant in worldly affairs that type of people come to ridicule just as the learned fools; as in the following story".

Chakradhari asked - "how is it?"

Then Suvarnasiddhi said -

നാല്
സിംഹത്തെ പുനർനിർമ്മിച്ച വിഡ്ഢി

ഒരു സ്ഥലത്ത് ഒരു ബ്രാഹ്മണന് നാല് പുത്രന്മാർ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർ നാലുപേരും നല്ല സൗഹൃദത്തോടെ ജീവിച്ചുപോന്നു. അവരിൽ മൂന്നു പേരും ശാസ്ത്രങ്ങളെല്ലാം പഠിച്ചവർ ആയിരുന്നുവെങ്കിലും ബുദ്ധിയില്ലാത്തവർ ആയിരുന്നു. നാലാമത്തവനാകട്ടെ ബുദ്ധിമാൻ എങ്കിലും ശാസ്ത്രജ്ഞാനം ഇല്ലാത്തവനായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ അവർ നാലുപേരും കൂടിയിരുന്നു ആലോചിച്ചു - "വിദ്യകൊണ്ട് എന്ത് പ്രയോജനം? അന്യദേശത്ത് ചെന്ന് രാജാവിനെക്കണ്ടു അദ്ദേഹത്തെ പ്രസാദിപ്പിച്ചു എങ്കിലും ധനമൊന്നും കിട്ടിയില്ല. അതുകൊണ്ടിനി കിഴക്കേ ദിക്കിലേക്ക് പോകാം".

അങ്ങനെ അവർ കിഴക്കോട്ടു യാത്ര ചെയ്തു. കുറേദൂരം ചെന്നപ്പോൾ അവരിൽ ഏറ്റവും പ്രായംകൂടിയ ആൾ പറഞ്ഞു - "നമ്മൾ നാലുപേരിൽ ഒരുത്തൻ ശാസ്ത്രങ്ങളൊന്നും അറിയാത്തവനാണ്. എന്നാൽ അവൻ ബുദ്ധിമാനാണ്. കേവലം ബുദ്ധികൊണ്ട് മാത്രം രാജാവിൽനിന്നും പാരിതോഷികമൊന്നും ലഭിക്കുകയില്ല. അതുകൊണ്ട് എനിക്കു കിട്ടുന്നതിന്റെ വിഹിതം അവനു കൊടുക്കുകയില്ല. അവൻ വീട്ടിലേക്ക് മടങ്ങിപ്പോകട്ടെ". അപ്പോൾ രണ്ടാമൻ പറഞ്ഞു - "ഹേ! സുബുദ്ധി നീ വീട്ടിലേക്ക് പൊയ്ക്കോ. എന്തെന്നാൽ നീ ശാസ്ത്രങ്ങളൊന്നും പഠിച്ചിട്ടില്ലല്ലോ!"

അനന്തരം മൂന്നാമൻ പറഞ്ഞു - "അയ്യോ! അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നത് ശരിയല്ല. നമ്മൾ കുട്ടിക്കാലം മുതലേ ഒരുമിച്ചു കളിച്ചു വളർന്നവരാണല്ലോ! അതുകൊണ്ട് അവൻ വരട്ടെ. നമുക്കു കിട്ടുന്ന ധനത്തിന്റെ തുല്യഭാഗം അവനും കൊടുക്കാം". എന്നിട്ട് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു -

"സമ്പത്ത് കേവലം വധുവിനെപ്പോലെയാണെങ്കിൽ അതുകൊണ്ടെന്തു പ്രയോജനം? വേശ്യയെപ്പോലെ പഥികർക്ക് പ്രയോജനപ്പെടുന്നില്ലെങ്കിൽ" (അതിനാൽ സമ്പത്ത് സാധാരണക്കാരന് പ്രയോജനപ്പെടണം) (37)

'ഇതെന്റേത്', 'അന്യന്റേത്' എന്നൊക്കെയുള്ള ചിന്ത അല്പന്മാർക്കുള്ളതാണ്. ഉദാരചിത്തന്മാർക്കാകട്ടെ ലോകം തന്നെ തറവാട്. അതുകൊണ്ട് ഇവനും വരട്ടെ" എന്ന് പറഞ്ഞു.

മറ്റു രണ്ടുപേരും അതു സമ്മതിച്ചു; യാത്ര തുടർന്നു. കുറേദൂരം ചെന്നപ്പോൾ വനത്തിൽ ഒരിടത്ത് കുറച്ചു അസ്ഥികൾ കിടക്കുന്നത് കണ്ടു. അപ്പോൾ അവരിൽ ഒരാൾ പറഞ്ഞു - "നമ്മൾ പഠിച്ച വിദ്യ പരീക്ഷിച്ചു നോക്കാനുള്ള അവസരം ഇന്നുകിട്ടി. ഇത് ഏതോ ഒരു മൃഗത്തിന്റെ അസ്ഥികളാണ്. അതിനാൽ നമ്മൾ പഠിച്ച വിദ്യകൾകൊണ്ട് അതിനെ ജീവിപ്പിക്കാം. ഞാൻ ഇതിന്റെ അസ്ഥികൾ (യഥാസ്ഥാനത്ത്) കൂട്ടിയോജിപ്പിക്കാം".

ഇതു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അയാൾ, കേവലം ഔത്സുക്യംകൊണ്ട്, ആ അസ്ഥികൾ കൂട്ടിയോജിപ്പിച്ചു. രണ്ടാമൻ അതിന് മാംസം, രക്തം, തൊലി എന്നിവ ചേർത്തുകൊടുത്തു. മൂന്നാമൻ അതിനു ജീവനിട്ടുകൊടുക്കാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ നാലാമത്തവനായ സുബുദ്ധി അവരെ തടഞ്ഞുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു - "ഹേ! നില്ക്കൂ! സിംഹത്തെയാണ് നിങ്ങൾ ജീവിപ്പിക്കാൻ പോകുന്നത്. അതിനു ജീവൻകൂടി കൊടുത്താൽ അത് (നമ്മെ) എല്ലാവരേയും കൊല്ലും" എന്ന്.

അപ്പോൾ ഒരാൾ പറഞ്ഞു - "ഹേ! മണ്ടാ! ഞാൻ പഠിച്ച വിദ്യ നിഷ്ഫലമാക്കില്ല". അപ്പോൾ സുബുദ്ധി പറഞ്ഞു - "എങ്കിൽ ഒരു ക്ഷണം നില്ക്കണേ; ഞാനീ മരത്തിൽ കേറിക്കൊള്ളട്ടെ".

അതു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അയാൾ മരത്തിൽ ചാടികേറിയപ്പോൾ മൂന്നാമൻ സിംഹത്തിന് ജീവൻ കൊടുത്തു. അത് ചാടിഎഴുന്നേറ്റ് അവിടെ നിന്ന മൂന്നുപേരെയും കൊല്ലുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ,

സുബുദ്ധി മരത്തിൽ നിന്നും ഇറങ്ങിവന്ന് സ്വന്തം വീട്ടിലേക്ക് പോയി. അതിനാൽ ഞാൻ പറയുന്നു -

"ബുദ്ധിയാണുത്തമം; വിദ്യയല്ല.
വിദ്യയെക്കാളുത്തമം ബുദ്ധിയത്രേ!
ബുദ്ധിയില്ലാത്തവൻ നശിക്കുന്നു
സിംഹത്തെ വീണ്ടും സൃഷ്ടിച്ചവനെപ്പോലെ".

സുവർണ്ണസിദ്ധി വീണ്ടും പറഞ്ഞു -

"ശാസ്ത്രപടുക്കളെങ്കിലും ലോകാചാരമറിയാത്തോരെല്ലാം
പരിഹാസ്യരായിടും; ആ മൂഢപണ്ഡിതന്മാരെപ്പോലെ". (40)

ചക്രധരൻ ചോദിച്ചു - "അതെന്താണ്?"

അപ്പോൾ സുവർണ്ണസിദ്ധി പറഞ്ഞു -

STORY NO 5

सोमशर्मपितृकथा

कस्मिंश्चित् नगरे कश्चित् स्वभावकृपणो नाम ब्राह्मणः प्रतिवसति स्म। तेन भिक्षार्जितैः सक्तुभिः भुक्तशेषैः कलसः सम्पूरितः। तञ्च घटं नागदन्ते अवलम्ब्य तस्य अधस्तात् खट्वां निधाय सततम् एकदृष्ट्या तम् अवलोकयति। अथ कदाचित् रात्रौ सुप्तः चिन्तयामास यत् - परिपूर्णोऽयं घटस्तावत् सक्तुभिः वर्त्तते। तत् यदि दुर्भिक्षं भवति तदा अनेन रूपकाणां शतमुत्पद्यते ततस्तेन मया अजाद्वयं ग्रहीतव्यम्। ततः षण्मासिकप्रसववशात् ताभ्यां यूथं भविष्यति। ततोऽजाभिः प्रभूता गा ग्रहिष्यामि गोभिः महिषीः महिषीभिः बडवाः बडवाप्रसवतः प्रभूता अश्वा भविष्यन्ति । तेषां विक्रयात् प्रभूतं सुवर्णं भविष्यति सुवर्णेन चतुःशालं गृहं सम्पद्यते । ततः कश्चित् ब्राह्मणो मम गृहम् आगत्य प्राप्तवयस्कां रूपाढ्यां कन्यां दास्यति। तत् सकाशात् पुत्रो मे भविष्यति तस्य अहं सोमशर्मेति नाम करिष्यामि। ततः तस्मिन् जानुचलनयोग्ये सञ्जातेऽहं पुस्तकं गृहीत्वा अश्वशालायाः पृष्ठदेशे उपविष्टः तदवधारयिष्यामि। अत्रान्तरे सोमशर्मा मां दृष्ट्वा जनन्युत्सङ्गात् जानुप्रचलनपरः अश्वखुरासन्नवर्ती मत्समीपम् आगमिष्यति। ततोऽहं ब्राह्मणीं कोपाविष्टोऽभिधास्यामि - गृहाण तावत् बालकम्। साऽपि गृहकर्मव्यग्रतया अस्मद्वचनं न श्रोष्यति। ततोऽहं समुत्थाय तां पादप्रहारेण ताडयिष्यामि। एवं तेन ध्यानस्थितेन तथा एव पादप्रहारो दत्तः स घटो भग्नः शु भिः पाण्डुरतां गतः। अथ साधु इदमुच्यते केनापि -

अनागतवतीं चिन्तामसम्भाव्यां करोति यः
स एव पाण्डुरः शेते सोमशर्मपिता यथा ॥

□□□□□□□□□□□□

TRANSLATION

എതോ ഒരു നഗരത്തിൽ സ്വഭാവകൃപണൻ എന്നു പേരായ ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ താമസിച്ചിരുന്നു. അയാൾ ഭിക്ഷയെടുത്തു നേടിയതും ഭക്ഷിച്ച് ബാക്കിയായതുമായ ധാന്യപ്പൊടി ഒരു കുടത്തിൽ നിറച്ചു. ആ കുടം ഉറിയിൽ തൂക്കി അതിന്റെ ചുവട്ടിൽ കട്ടിലിട്ട് എപ്പോഴും അതിൽ തന്നെ നോക്കുമായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ രാത്രി ഉറങ്ങുമ്പോൾ ഇങ്ങനെ ചിന്തിച്ചു. – ഈ കുടം നിറയെ ധാന്യപ്പൊടിയാണ്. അതിനാൽ ക്ഷാമം വരികയാണെങ്കിൽ, ഇതുകൊണ്ട് നൂറുരൂപയുണ്ടാകും. അപ്പോൾ ഞാൻ അതുകൊണ്ട് രണ്ടാടിനെ വാങ്ങും. പിന്നീട് ആറുമാസത്തിൽ അവ പ്രസവിച്ച് ഒരാട്ടിൻ കൂട്ടമാകും. അപ്പോൾ അടുകളെ കൊടുത്ത് കുറേ പശുക്കളെ വാങ്ങും. പശുക്കളെ കൊടുത്ത് എരുമകളേയും, എരുമകളെ കൊടുത്ത് പെൺകുതിരകളേയും വാങ്ങും. പെൺകുതിരകൾ പ്രസവിച്ച് ഒരുപാട് കുതിരകൾ ഉണ്ടാകും. അവയെ വിറ്റാൽ കുറേ സ്വർണ്ണമുണ്ടാകും. സ്വർണ്ണം കൊടുത്താൽ നാലുകെട്ടുള്ള വീടാകും. അപ്പോൾ എതെങ്കിലുമൊരു ബ്രാഹ്മണൻ എന്റെ വീട്ടിൽ വന്ന് പ്രായപൂർത്തിയായവളും സുന്ദരിയുമായ സ്വന്തം മകളെ എനിക്കു തരും. അവളിൽ എനിക്ക് ഒരു പുത്രൻ ജനിക്കും. അവന് ഞാൻ സോമശർമ്മ എന്ന് പേരിടും. പിന്നീട് അവൻ മുട്ടിലിഴയാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ ഞാൻ പുസ്തകവുമെടുത്ത് കുതിരലായത്തിനു പുറകിൽ ഇരുന്ന് അത് വായിക്കും. അതിനിടയിൽ സോമശർമ്മ എന്നെക്കണ്ട് അമ്മയുടെ മടിയിൽ നിന്ന് മുട്ടിലിഴഞ്ഞ് കുതിരക്കുളമ്പിനരികിലൂടെ എന്റെ അടുത്തേക്ക് വരും. അപ്പോൾ ഞാൻ ഭാര്യയെ കോപം പൂണ്ട് വിളിക്കും. – കുട്ടിയെ പിടിച്ചോളൂ–. അവരാകട്ടെ വീട്ടുപണിയിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്നതിനാൽ എന്റെ വാക്കുകൾ കേൾക്കുകയില്ല. അപ്പോൾ ഞാൻ എഴുന്നേറ്റ് അവരെ കാലുകൊണ്ട് ചവിട്ടും. – ഇപ്രകാരം ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്ന അയാൾ കാലുയർത്തി ചവിട്ടിയപ്പോൾ കുടമുടഞ്ഞ് ധാന്യപ്പൊടിവീണ് വിളറിപ്പോയി. അതിനാലാണ് ഞാൻ പറയുന്നത് –വരാനിരിക്കുന്നതും നടക്കാത്തതും ആയ കാര്യത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുന്നവൻ സോമശർമ്മയുടെ അച്ഛനെപ്പോലെ വിളറിക്കിടക്കാനിടവരുന്നു.

□□□□□□□□□□□□

MODULE IV
APPLIED GRAMMAR

SUKANASOPADESA

असूयन्ति सचिवोपदेशाय - असूयार्थानां धातूनां योगे चतुर्थी विभक्तिः।

कुप्यते हितवादिने - कुप्यर्थानां धातूनां योगे चतुर्थी विभक्तिः।

विनये आरूढम् - आरूढविनयम्।

वेदितुं योग्यम् - वेदितव्यम्। विदितं वेदितव्यं येन सः - विदितवेदितव्यः।

अधीतानि सर्वाणि शास्त्राणि येन तस्य - अधीतसर्वशास्त्रस्य।

उपदेष्टुम् योग्यम् - उपदेष्टव्यम्।

यौवनं प्रभवः यस्य तत् - यौवनप्रभवम्।

भानुना भेद्यम् - भानुभेद्यम्। न भानुभेद्यम् - अभानुभेद्यम्।

प्रदीपप्रभया अपनेयम् - प्रदीपप्रभापनेयम्।

परिणामे उपशमः यस्य सः -परिणामोपशमः। न परिणामोपशमः - अपरिणामोपशमः।

अञ्जनस्य वर्त्ती - अञ्जनवर्त्ती। तया साध्यं - अञ्जनवर्त्तिसाध्यम्।

यूनः भावः - यौवनम्। अभिनवञ्च तद् यौवनं च तस्य भावः - अभिनवयौवनत्वम्।

अप्रतिमं च तद् रूपम् - अप्रतिमरूपं। तस्य भावः - अप्रतिमरूपत्वम्।

अनर्थानां परम्परा - अनर्थपरम्परा।

शास्त्रं एव जलम् - शास्त्रजलं। तेन प्रक्षालनं तेन निर्मला -शास्त्रजलप्रक्षालननिर्मला।

समुद्भूतस्य रजसः भ्रान्तिः - समुद्भूतरजोभ्रान्तिः।

आत्मनः इच्छा- आत्मेछा। तया- आत्मेच्छया।

अपगतः मलः यस्मात् सः - अपगतमलः।

चन्दनात् प्रभवः यस्य सः- चन्दनप्रभवः।

अतिशयेन प्रचण्डः - प्रचण्डतरः।

राज्ञः प्रकृतिः - राजप्रकृतिः।

प्रकटिता विविधेषु संक्रान्तिः यया सा - प्रकटितविविधसंक्रान्तिः।

उदारं सत्त्वं यस्य सः - उदारसत्त्वः।

प्रशस्तं मनः यस्य सः - मनस्वी।

हितं वदतीति - हितवादी तस्मै - हितवादिने।

Brahmaninakulakatha

सर्पेण सह - सहयोगे तृतीया।

न परीक्षितं - अपरीक्षितं।कुर्वन्तीति - कारकाः। अपरीक्षितानां कारकाः यस्मिन् तन्त्रे तत् - अपरीक्षितकारकं।

दुःखेन विनीयते इति - दुर्विनीतः।

कुत्सितं रूपं यस्य सः - कुरूपः।

हृदयस्य आनन्दं करोति इति - हृदयानन्दकारकः।

सुहृदः भावः - सौहृदम्।

शङ्कितं चित्तं यस्याः सा - शङ्कितचित्ता।

स्वभावेण वैरी - स्वभाववैरी तं -स्वभाववैरिणम्।

रुदिरेण प्लावितं वदनं यस्य सः - रुदिरप्लावितवदनः।

गृहीतः निर्वापः येन सः - गृहीतनिर्वापः।

अतिशयः लोभः - अतिलोभः।

Lobhavishtachakradharakatha

वसन्ति स्म- स्म योगे भूते लट्।

समुद्राद् ऋते -ऋते शब्दयोगे पञ्चमी।

पातुं इच्छा - पिपासा।

धरणीनां तलं - धरणीतलं।

मस्तके धृतं चक्रं येन सः - मस्तकधृतचक्रः।

वीणायाः वादनं - वीणावादनम्। तस्मिन् पटुः - वीणावादनपटुः।

अन्यत् वनं - वनान्तरम्।

अधितिष्ठति अस्मिन्निति - अधिष्ठानम्।

मित्रस्य भावः - मित्रता।

दरिद्रस्य भावः - दारिद्र्यम्। तेन उपहताः - दारिद्र्योपहताः।

धनेन हीनं - धनहीनम्। धनहीनं च तत् जीवनं च - धनहीनजीवनम्।

सुष्ठु सेवितः - सुसेवितः।

सतश्च ते बान्धवाश्च - सद्बान्धवाः।

तनोः जाताः - तनूजाः।

प्रशस्तं वाचं भाषते इति - वाग्मी।

अर्थस्य ऊष्मा - अर्थोष्मा।तेन - अर्थोष्मणा।

धनस्य आप्तिः - धनाप्तिः।

सिद्ध्ये यात्रा येषां ते - सिद्धियात्रिकाः।

साहसं कुर्वन्तीति - साहसिकाः।

दुःखेन अधिगन्तुं शक्यः - दुरधिगमः।

मधुं भिनत्तीति - मधुभित्।

Matsyamandukakatha

बहवः मत्स्याः यस्मिन् सः - बहुमत्स्यः।

विषण्णानि वदनानि येषां ते - विषण्णवदनाः।

दुष्टानि चेतांसि येषां ते - दुष्टचेतांसि तेषां - दुष्टचेतसाम्।

असिः पाणौ येषां ते - असिपाणयः।

कुत्सितं स्थानं - कुस्थानम्।

पलायने परा- पलायनपरा।

भार्यया सह वर्तते इति - सभार्यः।

Mandharakaulika katha

दारुसामग्रीं विना- विनाशब्दयोगे द्वितीया तृतीया च भवतः।

बालकैः सार्धं - सार्धमिति अव्ययस्य योगे तृतीया।

अम्भसा सह- सहयोगे तृतीया।

पटस्य कर्म - पटकर्म ।

मम आश्रयः - मदाश्रयः ।

भोक्तुं इच्छा - बुभुक्षा तया- बुभुक्षया ।

स्वल्पा मतिः यासां ताः - स्वल्पमतयः ।

सुष्ठु धीः यस्य सः सुधीः ।

सुप्रसन्नः आस्यः यस्य सः सुप्रसन्नास्यः ।

स्वार्थे पराः - स्वार्थपराः ।

मतिः अस्य अस्ति इति - मतिमान् ।

क्लेशानां परम्परा - क्लेशपरम्परा ।

राज्यस्य स्थितिः - राज्यस्थितिः ।

सुदासस्य अपत्यं पुमान् - सौदासः ।

आप्तुं योग्यं - ईप्सितम् ।

आशैव पिशाचिका तां - आशापिशाचिकाम् ।

न आगतवतीं - अनागतवतीम् ।

Somasarmapitrkatha

स्वभावेन कृपणः - स्वभावकृपणः ।

भिक्षया आर्जितैः - भिक्षार्जितैः ।

बडवानां प्रसवतः - बडवाप्रसवतः ।

चत्वारः शालाः यस्मिन् तत् - चतुःशालम् ।

रूपेण आढ्यां -रूपाढ्याम् ।

जनन्याः उत्सङ्गः तस्मात् - जनन्युत्सङ्गात् ।

अश्वानां खुरस्य आसन्नं वर्तते इति- अश्वखुरासन्नवर्त्ती ।

कोपेन आविष्टः - कोपाविष्टः ।

व्यग्रस्य भावः - व्यग्रता । गृहकर्मणि व्यग्रता । तया - गृहकर्मव्यग्रतया ।

□□□□□□□□□□□□

MODEL QUESTION PAPER

1. OBJECTIVE TYPE QUESTIONS. ANSWER ALL 8 QUESTIONS. A BUNCH OF FOUR QUESTIONS CARRIES ONE WIEIGHTAGE EACH.

1. पञ्चतन्त्रस्य कर्ता कः। who is the author of Pancatantra?
2. what is the decision taken by Ekabudhi when he hears the words of fishermen? धीवराणाम् वचनम् श्रुत्वा एकबुद्धिः कः निश्चयः करोति।
3. ते उपदिश्यमानाः अपि न श्रुण्वन्ति। के।
4. ----------- कवीनां निकषम् वदन्ति। Fill in the blanks.(गद्यं । चम्पू ।नाटकम्
5. अपरीक्षितकारकमित्यस्य पदस्य कः अर्थः।। what is the meaning of the word Aparikshitakaraka?
6. Who is the author of Harshacarita? हर्षचरितस्य कर्ता कः
7. Who is considered as the prologue of a false play? कपटनाटकस्य प्रस्तावना का
8. Who was the father of Chandrapida? चन्द्रापीडस्य पितुः नाम लिखत।

11. ANSWER IN A WORD OR SENTENCE. ALL QUESTIONS SHOULD BE ANSWERED.

1. शुकनासः कः आसीद्। Who was Sukanasa .
2. एकैकं अपि एषां सर्वविनयानां आयतनं। केषां।
3. यशप्राप्त्या मदयुक्ताः राजानः गुरूपदेशं कथम् स्वीकुर्वन्ति। How do kings exalted by wealth take the advice of their preceptors?
4. धीवरेभ्यः कथम् रक्षयिष्यामीति वदति सहस्त्रबुद्धिः। what was the idea of Sahasrabuddhi to escape from the fishermen?
5. मन्थरकौलिकः व्यन्तरं वररुपेण किम् अपेक्षते।What was the demand of Mantharakaulika as a boon to the vyantara?
6. पञ्चतन्त्राणि कानि। ।Name the five tantras of Panchatantra?
7. दुष्प्रकृतेः विनयस्य अकारणं भवति। किं किं।
8. According to Sukanasa, by birth, Lakshmi carries some faults .What are the faults? सागरात् लक्ष्मी कान् दोषान् स्वीकृत्य आगतवती

111. SHORT ESSAY QUESTIONS. ANSWER ANY FIVE QUESTIONS OUT OF SEVEN (5X2=10WEIGHTAGE)

1. Write a short note on the moral teaching of brahmininakulaktha?
2. What is the message of Somasarmapitrkatha?
3. Write a short note on katha and Akhyayika
4. Write a paragraph on Harshacarita ?
5. What was the advice given by Sukanasa to Chandrapida?
6. Write a note on the pancatantra.
7. Comment on the statement कादंबरीरसज्ञानां आहारोऽपि न रोचते॥

1V. ESSAY QUESTIONS. ANSWER ANY TWO OUT OF THREEE (2X4=8 WEIGHTAGE)

1. लोभाविष्टचक्रधरकथायाः सारं लिखत।
2. शुकनासमतानुसारं यौवनस्य कः दोषः गुरूपदेशस्य कः स्वरूपः इति च वर्णयत।
3. शुकनासोपदेशानुसारम् श्रियः स्वभावः क ः इति लिखत।

□□□□□□□□□□□□